

Grb i Zastava

Glasnik Hrvatskog grboslovnog i zastavoslovnog društva

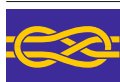
Broj 15, Godina VIII.
Zagreb, svibanj 2014.

*Bulletin of the Croatian Heraldic & Vexillologic Association
Number 15, Volume VIII, Zagreb, May 2014*

Gore: Meštrovićev paviljon s umjetničkim zastavicama, vidi str. 12. Dolje: Znanstveno stručni skup *Semiologija obrambenog Domovinskog rata*, Zadar, 6. prosinca 2013. Uvodno obraćanje Željka Heimera u ime HGZD; Dio prigodnog postava zbirke militarija; Uvodno obraćanje Marina Sabolovića za Organizacijski odbor.

Top: Meštrović Pavilion with art flags, see p. 12. Bottom: *The scientific and professional symposium Semiology of the Defensive Homeland War*, Zadar, 6 December 2013. Introductory speech by Željko Heimer for HGZD; Part of the militaria collection exhibition; Introductory speech by Marin Sabolović for the Organizing Committee.

Hrvatsko grboslovno i zastavoslovno društvo osnovano je 2006. godine. HGZD je član
Croatian Heraldic & Vexillologic Association is established in 2006. HGZD is a member of
Fédération Internationale des Associations Vexillologiques

Confédération Internationale de Généalogie et d'Héraldique

Dragi čitatelju,

Osam godina nije malo i želim iskoristiti priliku da Vam se svima zahvalim na uspješnoj suradnji i potpori – vama čitateljima GiZ, bez kojih časopis nema puno smisla, kao i vama autorima, bez kojih časopisa ne bi ni bilo. Na Skupštini koju smo nedavno održali izabrano je novo vodstvo Društva, neka „stara“ i neka „nova“ imena, članovima HGZD-a svakako ne nepoznata. Prilika je to i da se zahvalim dosadašnjim članovima Predsjedništva, koji su mi prema svojim mogućnostima i interesima mnogo puta pomogli da ustrajem na teškom putu organiziranja djelovanja Društva i uređivanja časopisa. U pojedinim trenucima već njihova potpora da ustrajem mi je bila značajna. U novom sastavu, imamo ambiciozne planove i dobru volju i veselim se sljedećem četverogodišnjem razdoblju. Još ponešto o Skupštini pročitajte na stranicama ovog GiZ.

U ovom broju nastavljamo s predstavljanjem značajnih hrvatskih heraldičara. Iz Senja možemo čitati novi prilog iz riznice obiteljske heraldike. Nastavljamo pratiti rad Festivala zastavica, kao i obranjene radove u struci. Kolega iz Zadra upoznaje nas s jednim zanimljivim predmetom na koji je naišao u svojoj kolekcionarskoj strasti, a pročitajte i prvi dio priloga o crkvenoj heraldici. Na kraju, upoznajte se sa skupom koji planiramo za jesen – s veseljem Vas očekujemo.

Pogledate li kronologiju na stražnjim koricama, lako ćete se uvjeriti da bismo, kada bi nam prostor u časopisu dozvoljavao, mogli napisati još dosta toga zanimljivog, no nadamo se da ćemo za to imati prilike u još mnogim brojevima GiZ koji će doći.

Uživajte čitajući GiZ,

Željko Heimer

Dear Reader,

Eight years is not a few, and I would like to take the opportunity to thank you all on successful co-operation and support – to you GiZ readers, without whom the journal would make little sense, and to you authors, without whom there would be no journal. At the assembly that we held recently, we elected new leadership, some “old” and some “new” names, but certainly not unknown to the HGZD members. This is also the opportunity to express my gratitude to the previous board members, who helped me many times – according to their talents and interests – to persevere on the difficult road of organizing the society's activities and editing the journal. In some moments their support meant very much to me. The new board line-up already has ambitious plans and goodwill and I am looking forward to the next four-year period. For a bit more on the assembly, read inside this GiZ.

In this issue we continue presenting the important Croatian heraldists. From Senj, we have a new article from the family heraldry treasury. We follow the events of the Art Flags Festival, as well as the theses defended in the field. Our colleague from Zadar introduces to us an interesting item found through his collecting passion, and you may read the first part on ecclesiastic heraldry. Finally, get acquainted with the symposium we plan for this autumn – we are looking forward to seeing you there.

If you take a look at the chronology at the back cover, you may easily see that, if the space in the journal would allow, we could write on much other interesting material, and we certainly hope to do so in many issues of the GiZ to come.

Enjoy reading GiZ,

Željko Heimer

S	A	D	R	Ž	A	J
C	O	N	T	E	N	T
Uvodnik Editorial	2					
Leksikon hrvatske heraldike – Hrvatski heraldičari(5): Marijan Grakalić (1931.-1997.)						
<i>The Croatian Heraldry Lexicon – Croatian Heraldists(5): Marijan Grakalić (1931.-1997)</i>						
- Tomislav Galović	3-4					
Posljednja talijanska zastava u Zadru						
<i>The Last Italian Flag in Zadar</i>						
- Vjekoslav Kramberger	4-6					
Godišnja skupština HGZD 2014.						
<i>HGZD Annual Assembly 2014</i>	7-8					
Grbovnice ličke časnike obitelji Sertić						
<i>The Armorial Patents of the Sertić Family</i>						
- Enver Ljubović	9-11, 16					
Retrospektivna izložba Međunarodnog festivala umjetničkih zastavica						
<i>Retrospective Exhibition of the International Art Flags Festival</i>						
- Dijana Nazor.....	12					
Grb i zastava Dubašnice na otoku Krku:						
Heraldiki prikazi i pozadina nastanka						
<i>The Coat of Arms and the Flag of Dubašnica on the Island of Krk: a Heraldic Review and Background</i>						
- Tomislav Galović	13-14					
Doktorski rad Tijana Trako Poljak Uloga državnih simbola u izgradnji identiteta hrvatskog društva						
<i>Doctoral Thesis T. Trako Poljak Role of the Symbols of Statehood in the Formation of Croatian Identity</i>	15-17					
Novosti o zastavama svijeta: Paragvaj						
<i>World Flag News: Paraguay</i>	17					
Najava: Znanstveno-stručni skup						
Simbol, identitet i Domovinski rat						
<i>Scientific and Professional Symposium</i>						
Symbol, Identity and Homeland War	18					
Kronika HGZD HGZD Chronicles	20					

IMPRESSUM

Grb i Zastava
Glasnik Hrvatskog grboslovnog i zastavoslovnog društva

Broj 15, Godina VIII. Zagreb svibanj 2014.
ISSN 1846-3827
Urednik i engleski prijevod: Željko Heimer
Predsjedništvo HGZD:
Željko Heimer, predsjednik; Dubravka Peić Čaldarović, potpredsjednica; Matea Brstilo Rešetar, tajnica; Tijana Trako Poljak, Tomislav Galović.
Engleska lektura: Ted Kaye, North American Vexillologic Association

Cijena broja 35 kn, za inozemstvo 7 €. Godišnja pretplata (2 broja): 60 kn, za inozemstvo 12 €. Za članove HGZD - besplatno.
Narudžbe na [leykam-international.hr](mailto:info@leykam-international.hr)
Zagreb ili na info@leykam-international.hr
Izdavač:

Hrvatsko grboslovno i zastavoslovno društvo
Pazinska 50

HR-10110 Zagreb
E-mail: hgzd@hgzd.hr
Web: <http://www.hgzd.hr>
IBAN HR232360001101905988
OIB 21212575148
Naklada ovog broja: 200 komada
Tisak: Denona d.o.o.

Prilozi za "Grb i Zastavu" dobrodošli su. Članci, fotografije i ostalo mogu se dostaviti izdavaču u pisanom ili tiskanom obliku, u elektroničkom obliku ili kao privici elektroničkom poštom. Materijali se ne vraćaju.
Stavovi i mišljenja izneseni u glasilu su autorski, i ne predstavljaju stavove i mišljenja uredništva ni HGZD. Iako se HGZD trudi da su podaci izneseni u glasilu točni, Društvo ne garantira njihovu točnost i ne preuzima nikakvu materijalnu ni moralnu odgovornost za štetu koja bi zbog njih nastala.
Ovaj broj zaključen je 10. lipnja 2014.

Grad Zagreb
The City of Zagreb

sufinancirao je objavljivanje ovog broja časopisa **Grb i Zastava**
co-funded the publication of this issue of the bulletin **Grb i Zastava**

LEYKAM
international

Narudžbe za Grb i zastavu, kao i za ranije brojeve glasnika dostupne su preko
Ordering of GiZ as well as the previous numbers are available through
www.leykam-international.hr

Suradnici u ovom broju Authors in this issue

Tomislav Galović, dr. sc., prof. povijesti i dipl. arhivist, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta, Zagreb, voditelj seminara Pomoćne povijesne znanosti, član Predsjedništva HGZD, tglovic@ffzg.hr

Željko Heimer, bojnič dr. sc., predsjednik HGZD, Zagreb, <http://zeljko-heimer-fame.from.hr>, zheimer@gmail.com

Vjekoslav Kramberger, apsolvent arheologije, kolekcionar odlikovanja i znakovlja, tajnik udruge

"Starinar" u Zadru, objavljivao radove iz područja numizmatike i faleristike, vjekokramberger@gmail.com

Enver Ljubović, prof. latinskog jezika i povijesti, više radova i monografija o heraldičkoj baštini Senja i okolice, član HGZD iz Senja, enver.ljubovic@gs.t-com.hr

Dijana Nazor, konzervator-restaurator u Hrvatskom restauratorskom zavodu, koordinatorka likovnog programa festivala *Cest is d'best*, Zagreb, dijananasor@net.hr

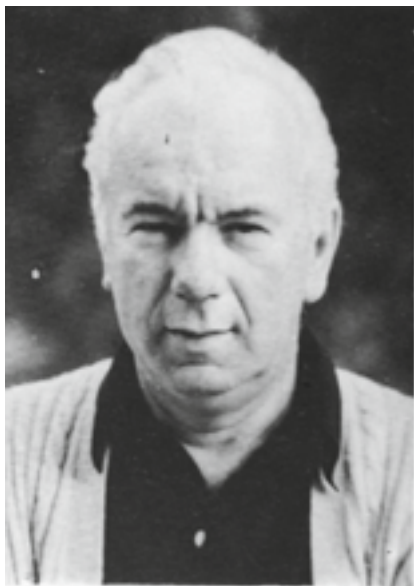
Leksikon hrvatske heraldike – hrvatski heraldičari (5)

Marijan Grakalić (također i kao Marijan Grakalić st.), novinar i publicist, pjesnik i heraldičar rođen je u Zagrebu 30. kolovoza 1931. u obitelji koja je po ocu podrijetlom bila iz Istre, ali je uslijed talijanskog fašizma morala napustiti svoj zavičaj. Gimnaziju je završio 1953. u rodnom gradu, karijeru kao novinar i urednik otpočeo u *Samoborskim novinama* (1955.), a nastavio u *Požeškom listu* (1956. – 1957.). Bio je dopisnik *Glasa Slavonije* iz Požege (1958. – 1961.), *Radio-Zagreba* iz Požege (1958. – 1961.) i Pule (1961. – 1967.) te najzad urednik u *Vjesniku* (1968. – 1971.) i urednik izdavačke djelatnosti u *Radničkim novinama* (1977. – 1988.) u Zagrebu. Pokretač časopisa *Istarski mozaik* Pododbora Matice hrvatske u Puli u kojem je ujedno obavljao dužnost tajnika. Autor nekoliko knjiga i antologije hrvatske poezije o moru, nakladnik pjesničkih zbirki i dr. Urednik brojnih knjiga i zbornika te suradnik različitih novina, listova i časopisa. Kao pjesnik zastupljen u nekoliko antologija.

Nakon višegodišnjeg rada, njegovo prvo – ujedno i glavno heraldičko djelo je monografija *Hrvatski grb. Grbovi hrvatskih zemalja*, objavljeno početkom 1990. u izdanju **Nakladnog zavoda Matice Hrvatske** u čak 8000 primjeraka. To je uopće i prva monografija (ako se u tome pravcu izuzmu pojedina nastojanja u našoj dijaspori) o hrvatskom grbu u historiografiji, a tiskana je u vrijeme kad su tek rađene određene pripreme (ali on u njima nije sudjelovao) u vidu izrade novog – današnjeg grba Republike Hrvatske. Knjiga sadrži pregled povijesti grbova hrvatskih zemalja. Prvo je obrađen, tada još službeni, grb SR Hrvatske, a potom slijedi zasebni prikaz povijesnih grbova Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Dubrovačke Republike, Istre i Trojednice – Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Na kraju se nalazi vrlo koristan heraldički rječnik (s obrađenih 50 termina koji u ovoj knjizi zamjenjuju teorijski i praktični uvod u heraldiku) te bibliografija.

Posebno su važni Grakalićevi radovi tiskani u *Vjesniku Povijesnog arhiva Rijeka* (33-34/1991-1992, 1993.) o heraldičaru **Carlu Baxi** (1875. – 1951.) i njegovu rukopisnom djelu *Blasonario istriano – Istarski grbovnik* ili drugi naziv *Libro d'oro dell'Istria – Zlatna knjiga Istre* ("Grboslovac Carlo Baxa – skica za jedan kontroverzan portret", 117-122) te pregledni rad – prvi takav u hrvatskoj historiografiji druge polovine XX. stoljeća

Marijan Grakalić (1931. – 1997.)

– u kojem donosi kritičku ocjenu dotadašnje heraldičke produkcije ("Pregled novije literature o grboslovlju/heraldici u Hrvatskoj", 159-175).

Posebno je pisao "O grbovima zagrebačkoga Gradeca" što je objavljeno u zborniku *Zagrebački Gradec 1242. – 1850.* (Zagreb 1994., 137-141). U suradnji s Petrom Strčićem izradio je "Prethodno priopćenje o dobrinjskom grbu" (*Krčki zbornik*, sv. 35. Posebno izdanje, sv. 29.: *Zbornik o Dobrinjštini*, sv. 2., Krk 1996., 113-118). Objavio je i niz heraldičkih feljtona u dnevnom tisku (u pulskom *Glasi Istre* o grbovima istarskih gradova i mjesta /Ipanj-

(nastavak na str. 4)

Lexicon of Croatian Heraldry – Croatian Heraldists (5)

Marijan Grakalić (aka Marijan Grakalić st.) was a journalist and writer, poet, and heraldist born in Zagreb on 30 August 1931. His family, on his father's side, originated in Istria but had to leave their homeland due to the rise of Italian fascism. He finished high school in Zagreb in 1953 and started working as journalist and editor at the Samobor Newspapers (1955), continuing at Požega News (1956 - 1957). He was a correspondent for the Voice of Slavonia and for Radio Zagreb in Požega (1958 - 1961) and in Pula (1961 - 1967), and finally the editor of Zagreb's Vjesnik (1968 - 1971) and editor of publications by Workers' Newspapers (1977 - 1988) in Zagreb. He initiated the Istrian Mosaic journal of the Croatian Matrix chapter in Pula, where he was also secretary. He was the author of several books and an anthology of Croatian poetry on the sea, and the publisher of poetry collections. He edited several books and almanacs and contributed to various journals, bulletins, and newspapers. As a poet, he was published in several anthologies.

His first and primary heraldic work was the monograph *The Croatian Coat of Arms: The Coats of Arms of Croatian Lands*, with as many as 8,000 copies printed in early 1990 by the **Croatian Matrix Publishing Institute**. At the same time, it was the first-ever monograph (with the exception of some attempts in the Croatian diaspora) on the historiography of the Croatian coat of arms. It was published in the period when the preparations for the design of the new (now current) coat of arms of the Republic of Croatia had just begun (he did not participate in them himself). The book contains an overview of the history of coats of arms of Croatian lands. It starts with the then-official coat of arms of the Socialist Republic of Croatia, followed by an individual review of the historical coats of arms of Croatia, Slavonia, Dalmatia, Ragusa, Istria, and the Triunited Kingdom of Croatia, Slavonia, and Dalmatia. Finally, it adds a quite useful heraldic glossary (with some 50 entries, providing a theoretical and practical introduction to heraldry) and a bibliography.

Of particular interest are Grakalić's papers, issued in the History Archives in Rijeka Herald (33-34/1991-1992, 1993), on the heraldist **Carlo Baxa** (1875 - 1951) and his manuscript *Blasonario istriano - The Istrian Armorial*, also titled *Libro d'oro dell'Istria - the Golden Book of Istria* ("The Heraldist Carlo Baxa - a

(cont. on p. 4)

Posljednja talijanska zastava u Zadru

The Last Italian Flag in Zadar

„Čudni su putevi kolekcionarski“ ili još bolje „čudni su putevi kolekcionarskih predmeta“ rekao sam jednom iz šale, no u svijetu kolekcionarstva to je tako česta pojava da čovjek pomisli da ima nadnaravnu moć privlačenja sebi zanimljivih predmeta. Naravno da je to sve imaginacija kojom se mi osobenjaci, sakupljači davno zaboravljenih predmeta hranimo i bježimo iz ustaljene svakodnevice. No, ipak, mora se priznati

(nastavak sa str. 3)

srpanj 1991./ u 24 nastavka te o grbovima istarskih plemića /rujan 1991./ u 20 nastavaka; a u riječkom *Novom tjedniku* /srpanj-kolovoz 1991./ 5 nastavaka o primorsko-riječkim grbovima). Zasebno je pisao još članke o grbu Istre (*Iseljenički kalendar* za 1991./*Nova Matica* 1991., 141-147) i grbovima hrvatskih gradova u Istri na primjeru Pazina, Pule, Motovuna i Rovinja (*Hrvatski iseljenički zbornik* 1992, 88-92). O heraldičko-veksilološkim temama pisao je u *Nedjelji* (1990.) i *Arhivskom vjesniku* (1992.), a o grbu Rame kao popratni prilog u drugom izdanju knjige fra J. Vladića (1848. – 1923.) *Uspomene o Rami i ramskom franjevačkom samostanu* (Zagreb 1991., str. 115-117).

Iako bez formalnog povjesničarskog obrazovanja Grakalić se u prijelomnim godinama pred pad socijalističke i prvim godinama demokratske Hrvatske istakao vrlo dobrim poznavanjem domaće i strane heraldičke literature, objavljivanjem vlastitih radova te ukazivanjem i otvaranjem pojedinih istraživačkih pitanja iz naše bogate heraldičke baštine.

M. Grakalić preminuo je u **Samoboru** 21. travnja 1997. O njegovu životu i djelu v. P. Strčić, „Grb i identitet“, *Vjesnik LI* (23. X. 1990.): 9; P. Strčić, „Doprinos stručnoj i znanstvenoj literaturi“, *Novi list XLIV* (1. XI. 1990.): 12; P. Strčić, „Marijan Grakalić st., Hrvatski grb (Grbovi hrvatskih zemalja), Zagreb 1990.“, *Jadranski zbornik* 14/1990-1991 (1991): 260-263; P. Strčić, „Grakalić, Marijan“, *Hrvatski biografski leksikon* 5 (2002): s. v.; Boris Domagoj Biletić, „Grakalić, Marijan“, *Istarska enciklopedija* (2005), s. v.; Mario Jareb, *Hrvatski nacionalni simboli*, Zagreb: Alfa i Hrvatski institut za povijest, 2010., 335; Dubravka Peić Čaldarović – Nikša Stančić, *Povijest hrvatskoga grba*, Zagreb: Školska knjiga, 2011., 31, 35, 62, 66, 119. ■

da često iz nekih dobro skrivenih škrinja, iz mraka podrumskih ili tavanjskih prostorija izviri stvar koja zaslužuje ispričati svoju povijesnu priču i vrati nas u minulu prošlost u koju mi ne možemo kročiti. Tako je prije nepune četiri godine nakon više od pola stoljeća čuvanja na jednom zadarskom tavanu, svijetlo dana ugledala velika talijanska trobojnica s vrlo vrijednom i zanimljivom povijesnom pričom iz najtežih godina zadarske povijesti.

Zadar je početak Drugog svjetskog rata u travnju 1941. dočeka kao enklava u sklopu **Kraljevine Italije** na istočnoj obali Jadrana, kojoj je pripao *Rapalskim ugovorom* iz 1920. godine, a zbog svog geografskog položaja imao je veliku važnost u fašističkim planovima, te je trebao poslužiti kao

(nastavak na str. 5)

(cont. from p. 3)

Sketch for a Controversial Portrait“, 117 - 122), as well as a review article - the first in the Croatian historiography of the second half of the 20th century - with a critical evaluation of heraldic publications (*“The Review of Recent Literature on Heraldry in Croatia”*, 159 - 175).

He wrote specifically *“On the coats of arms of the Zagreb's Gradec”* issued in the proceedings Zagreb's Gradec 1242 - 1850 (Zagreb, 1994, 137 - 141). In co-operation with P. Strčić, he prepared *“A Preliminary Communication on the Coats of Arms of Dobrinj”* (Krk Almanac, vol. 35. Extraordinary issue, vol. 29: Almanac on the Dobrinj Lands, vol. 2., Krk 1996, 113 - 118). He wrote a series of heraldic columns in the media (in the daily Voice of Istria, Pula, on the coats of arms of Istrian cities and towns [June-July 1991] in 24 parts and on the coats of arms of Istrian nobility [September 1991] in 20 parts; and in the New Weekly Rijeka [July-August 1991], on the coats of arms of the Coast and Rijeka region, in 5 parts). He also wrote articles on the coat of arms of Istria (Emigrants Calendar for 1991/New Matrix 1991, 141 - 147), on the coat of arms of Croatian cities in Istria, exemplified by Pazin, Pula, Motovun, and Rovinj (Croatian Emigrants Almanac 1992, 88 - 92),

“Strange are the ways of collectors” or better yet “Strange are the ways of collectable items”, I once said jokingly. But in the world of collectors, such a phenomenon is so frequent that one may think that one has uncanny power to draw to oneself interesting items. Of course, this is just the idea that we “weird” gatherers of long-forgotten artefacts tell “normal people” in our attempt to run away from everyday life. Nevertheless, it must be admitted that often, in well-hidden chests or in the dark of cellars and attics, items may lurk, deserving to tell their story and return us to a historical time we cannot visit.

Thus some four years ago, after decades lying in a Zadar attic, a large Italian tricolour was brought into the sunlight with a valuable and interesting tale from the hardest days of Zadar's history.

(cont. on p. 5)

and on the coat of arms of Rama as an appendix to the second edition of Fra J. Vladić's (1848 - 1923) book *The Memories of Rama and Rama's Franciscan Monastery* (Zagreb 1991, 115-117).

Although without any formal history education, Grakalić demonstrated exceptional knowledge of the domestic and foreign heraldic literature in the pivotal years preceding the fall of socialism and in the first years of democratic Croatia by publishing his own works and pointing out and opening up certain research issues from our rich heraldic inheritance.

Grakalić died in **Samobor** on 21 April 1997. On his life and work, see Petar Strčić, *“The Coat of Arms and Identity”*, *Vjesnik LI* (23. X. 1990.): 9; Petar Strčić, *“A Contribution to Professional and Scientific Literature”*, *Novi list XLIV* (1. XI. 1990.): 12; Petar Strčić, *“Marijan Grakalić st., The Croatian Coat of Arms (The Coats of Arms of Croatian Lands), Zagreb 1990”*, *Jadran Almanach* 14/1990-1991 (1991): 260-263; Petar Strčić, *“Grakalić, Marijan”*, *Croatian Biographical Lexicon* 5 (2002): s.v.; Boris Domagoj Biletić, *“Grakalić, Marijan”*, *Istrian Encyclopaedia* (2005), s.v.; Mario Jareb, *Croatian National Symbols*, Zagreb: Alfa and Hrvatski institut za povijest, 2010., 335; Dubravka Peić Čaldarović – Nikša Stančić, *History of the Croatian Coat of Arms*, Zagreb: Školska knjiga, 2011., 31, 35, 62, 66, 119. ■

Zastava je slikana na starom mulu ispred stare mletačke Fontane na zadarskim Kolovarama. (Foto: V. Kramberger)
The flag was photographed at the Old Quay in front of the Venetian Fountain at Kolovare in Zadar.

oslonac za buduće osvajanje čitave **Dalmacije**. Na temelju *Rimskih ugovora* od 18. svibnja 1941. znatna područja Dalmacije, **Hrvatskog primorja** i **Gorskog kotara** bila su priključena Kraljevini Italiji, te je od njih stvoren **Guvernerat Dalmacija** (*Governatore della Dalmazia*). Zadar tako postaje sjedište te novonastale talijanske provincije kojom je upravljao guverner i Dalmatinska vlada i jasno je da su u svim gradovima u obvezatnu uporabu ušli talijanski državni i fašistički simboli, od čega se isticala talijanska kraljevska trobojnica. Poznato je da su brojni talijanski gradovi darovali velike zastave "oslobođenim" gradovima na hrvatskoj obali koje su vijorile na gradskim trgovima ili zvonnicima crkava, a postojali su i propisi kako se i kada ističu talijanske državne zastave, što se odnosilo na središnja mjesta na kojima su svakodnevno isticanе. Kapitulacijom Italije u rujnu 1943. godine, u velikom dijelu okupiranih područja nestalo je talijanske vlasti, no ne i Zadru, Rijeci te Istri. U ovim je krajevima vladu nastavila nova Mussolinijeva **Talijanska Socijalna Republika** pod njemačkom vojnom upravom, koja je u Zadru prekinuta 31. listopada 1944., kada je grad konačno oslobođen, a u Rijeci i u Istri tek u proljeću 1945. godine. U ovom periodu grad je pretrpio najveća razaranja u svojoj povijesti, a stare ulice zadarskog poluotoka su za sva vremena promijenjena izgledom.

Sada možemo spomenuti veliku zastavu koju su talijanski vojnici izvjesili na zvonik **sv. Stošije** u Zadru na sam dan predaje, odnosno dana kada su partizanske trupe umarširale u grad i objavile konačno oslobođenje Zadra. Ta

zastava je po svim indicijama posljednji talijanski barjak u Zadru. Naime, moj prijatelj **Dejan Filipčić**, često je provodio vremena sa starim zadarskim partizanom **Šimom**, pripadnikom **Zadarskog partizanskog odreda** koji je sa svojim bataljunom među prvima ušao u Zadar i kojemu bi stari partizan prepričavao proživljene događaje iz Drugog svjetskog rata. Tako se jednom prilikom dotakao teme o prvom ulasku u Zadar i kako su njih nekoliko boraca skinuli veliku zastavu sa zvonika sv. Stošije. Ovdje bi priča imala završetak da čovjek nije izvadio iz naftalina stvarno veliku i originalnu talijansku zastavu koja je još uvijek sa jedne strane imala debeli konop za vezanje i koju je darovao mome kolegi. Također bi priča mogla i ovdje završiti, no slučajno sam proučavajući ratne (ne)prilike u Zadru u spomenutom razdoblju naišao na objavljeni i datirani podatak da se 31. listopada 1943. "pri svitanju, usred gomila ruševina razorenoga grada, poručnik Ignazio Terranova s nekoliko Zadrana, popeo na zvonik katedrale i izvjesio trobojnu talijansku zastavu na ogradi terase ispod vrha zvonika. Bila je to posljednja talijanska trobojnica nad Zadrom." Ovo je objavljeno u knjizi *Vennero dal cielo: 185 fotografie di Zara distrutta 1943 - 1944*, tiskanoj u Trstu 2000. godine, a koju potpisuju **Oddone Talpo** i **Sergio Brcic**, obojica esuli, i koja je neka vrsta sjećanja iz posljednjih godina talijanskog Zadra. Svitanje toga jutra se

Zadar began World War II in April 1941 as an enclave of the Kingdom of Italy on the eastern coast of Adriatic, a territory gained under the 1920 Treaty of Rapallo. Due to its geographic position, it was of great importance to the Fascists as the base of their planned conquest of all of entire Dalmatia. Under the terms of the Treaty of Rome, signed 18 May 1941, large areas of Dalmatia, the Croatian Littoral, and Gorski Kotar were annexed by Italy, forming the Governorate of Dalmatia (*Governatore della Dalmazia*). Zadar thus became the seat of a new Italian province, ruled by a governor and the Dalmatian government, with, of course, the use of Italian and Fascist symbols in the cities becoming obligatory. Numerous Italian cities donated large flags to the "liberated" cities on the Croatian coast, to be flown from city squares or church towers. There were regulations when and how the Italian state flags were to be hoisted, regarding their central display with daily raising. With the capitulation of Italy in September 1943, the majority of the occupied areas shed Italian rule, but not Zadar, Rijeka, and Istria. In those areas, the Mussolini's new **Italian Social Republic** continued to rule under the German military administration. It ended in Zadar on 31 October 1944, when the city was finally liberated, and in Rijeka and Istria only in the spring of 1945. During this period the city suffered its greatest devastation in its entire history, and the old streets of the Zadar peninsula were changed forever.

This brings us to the large flag the Italian soldiers hoisted from the belfry of **St. Anastasia Church** in Zadar on the very day of surrender, i.e. on the day

dogodilo na dan kada će Talijani objaviti predaju i poslati kurira biciklom na **Bokanjac** iznad Zadra kako bi obavijesto partizane o predaji. Odmah me ovo vratilo na neke ranije pročitane tekstove, partizanske memoare, koje je 1952. godine u *Zadarskoj reviji*, objavio **Vinko Kožul**, komesar prvog Zadarskog partizanskog odreda pod naslovom *Zadarski partizanski odred oslobađa Zadar*. Nevjerojatno je da se i ovdje spominje talijanska zastava, ali s druge zaraćene strane, gdje su partizani spuštajući se preko **Musapstana**, cestom prema Zadru i prigradskom naselju **Stanovi** vidjeli da se na zvoniku sv. Stošije vijori talijanska trobojnica - "...Dođosmo do zadarskih Stanova, odakle opazismo da sa zvonika sv. Stošije leprša talijanska zastava koju bijahu izvjesili neki talijanski vojnici. Odmah poleti nekoliko naših boraca na zvonik, skinuše talijansku zastavu i izvjesiše našu trobojku s petokrakom zvijezdom da obavijesti Zadar da je slobodan i priključen svojoj matici zemlji Hrvatskoj i Titovoj Jugoslaviji". Osim ovih nevjerojatno istovjetnih podataka o zastavi koji se poklapaju, obje strane spominju prelet savezničkih zrakoplova i posljednji napad na Zadar, gdje je bombardiran predio u Zadru zvan **Jazine** i pri kojemu je poginulo nekoliko vojnika s obje strane. Također je to posljednje bombardiranje prepričao i čovjek koji je zastavu sačuvao kao ratni trofej. Očito se ono zbilo jer savezničke snage još nisu dobile vijest o ulasku partizana u Zadar.

Zastava koju smo naslijedili, šivana je iz više dijelova od komada vrlo kvalitetne tkanine, a dimenzije su joj približno 3 x 2 metra. Pripada redu državnih zastava, a u sredini je grb savojske dinastije bez krune koji je također šivan iz nekoliko dijelova. Prijatelj i ja smo imali namjeru u potpunosti ju evidentirati, što se odnosilo na detaljnije dokumentiranje priče gospodina Šime, no nažalost on je u međuvremenu preminuo.

Priča o za sada jedinoj evidentiranoj fašističkoj zastavi u Zadru s iznimno vrijednom povijesnom pozadinom ovdje može završiti. Vrijeme talijanske okupacije odavno je iza nas, predmeti iz toga zlosretnoga razdoblja često se pojavljuju, a samo rijetki mogu ispričati ovako zanimljiv povijesni događaj koji je bio jedna od prekretnica u bogatoj zadarskoj prošlosti. ■

*when the partisan troops marched in the city and announced its final liberation. The flag, as it appears, was the last Italian flag in Zadar. A friend of mine, **Dejan Filipčić**, had spent much time with an old Zadar partisan, Mr. **Šime**, a member of the Zadar Partisan Detachment, who was among the first of his battalion to enter Zadar. He often retold his war stories to my friend. In one such occasion, he mentioned the entry into Zadar and the story of how several of the fighters took down a large flag from the St. Anastasia belfry. The story would have ended there, if the man had not then taken out of mothballs a really large original Italian flag, still attached on one edge to the thick hoist rope, and presented it to my friend.*

*The story might have ended there as well, except for the coincidence that while studying the war events in Zadar, I recently found a published and dated note that on 31 October 1943 "at the dawn, amid the rubble of the destroyed city, Lieutenant Ignazio Terranova with a few Zadar citizens climbed the belfry of the cathedral and hoisted the Italian flag on the balcony fence just under the top of the belfry. It was the last Italian tricolour over Zadar." This was published in the book *Vennero dal cielo : 185 fotografie di Zara distrutta 1943-1944*, printed in Trieste in 2000. It was signed by **Oddone Talpo** and **Sergio Brcic**, both *Esuli* (Italians who "opted" to leave for Italy), writing a sort of memoir of the last years of Italian Zadar. That morning was the day when the Italians were to announce the surrender and to send a courier by bicycle to **Bokanjac** above Zadar, to inform the partisans of the capitulation. This reminded me of some other texts I had seen previously, partisan memoirs published in 1952 in the *Zadarska revija* by **Vinko Kožul**, commissary of the 1st Zadar Partisan Detachment, entitled *The Zadar Partisan Detachment liberates**

*Zadar. Almost unbelievably, the Italian flag is also mentioned there, but from the view of the opposite side. The partisans descending from **Musapstan**, on the road toward Zadar and its suburb **Stanovi**, noticed the Italian tricolour hoisted on the belfry of St. Anastasia - "...and we reached Zadar's Stanovi, where we noticed that an Italian flag was flying from the St. Anastasia belfry, hoisted by some Italian soldiers. Immediately, a couple of our fighters ran to the belfry, took down the Italian flag, and hoisted our tricolour with the five-pointed star, to inform Zadar that it was free and joined to the Croatian motherland and Tito's Yugoslavia". Beside these incredible matching reports about the flag, both sides mention the flight of Allied planes and their last attack on Zadar, bombing the area known as **Jazine**, and killing a number of soldiers on both sides. (That last bombardment was also recounted to my friend by the man who gave him the flag he kept as a war trophy.) Obviously, the Allied forces had not yet learned of the entry of partisans in Zadar.*

The inherited flag is sewn from several pieces of high-quality textile, its dimensions ca. 2x3 m. It is a state flag, a tricolour defaced in the centre with the coat of arms of the Savoy dynasty without a crown, which is also sewn from several pieces. My friend and I intended to gather more evidence and document it further with Mr. Šime, however, he passed away soon afterwards.

The history of the as-yet-only recorded Fascist flag in Zadar, with extremely valuable backstory must end here for now. The period of the Italian occupation is long behind us, and while artefacts from that troubled era often appear, it is rare that one can recall such an interesting historical event, a turning point in the Zadar's rich past. ■

Godišnja skupština HGZD-a 2014.

HGZD Annual Assembly 2014

Osam godina nakon osnivanja našeg Društva u skladu s četverogodišnjim mandatom za tijela upravljanja održali smo našu osmu redovnu godišnju, a drugu izbornu Skupštinu. Održana je u prostoru u kojem se osjećamo već „kao doma“, u gostima kod Društva zagrebačke klasične gimnazije. Kao što je to uobičajeno, nakon izbora radnog predsjedništva, zapisničara i ovjervitelja te prihvatanja predloženog dnevnog reda, prvo je predsjednik podnio godišnje izvješće o radu Društva, prošireno s kraćim osvrtom na četverogodišnje razdoblje.

Istaknute su međunarodne aktivnosti, članstva Društva i članova u međunarodnim institucijama i njihovim tijelima te suradnja s inozemnim srodnim udrugama i, dakako, sudjelovanje na međunarodnim kongresima. Nabrojano je desetak javnih predavanja, održanih što u sklopu naše Tribine, a što u suradnji s drugim institucijama širom Hrvatske. Kao važna aktivnost, istaknuta je suradnja na izbornom kolegiju diplomskog studija povijesti Hrvatska heraldička baština na Odsjeku za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na kojem naši članovi već nekoliko godina sudjeluju kao pozvani predavači.

U 2013. HGZD se priključio kao suorganizator Sveučilištu u Zadru u organizaciji znanstveno-stručnog skupa Semilogija obrambenog Domovinskog rata, u svrhu ojačavanja interdisciplinarnе suradnje među različitim istraživačkim pristupima proučavanju simbola iz Domovinskog rata.

Redovnim čitateljima GiZ-a nije potrebno spominjati djelatnost Društva i članova na objavi radova. Dva su broja GiZ objavljena uz minimalno kašnjenje u odnosu na plan, a osim toga objavljena je knjižica sažetaka zadarskog skupa (zbornik u pripremi). Naši članovi su, između ostaloga, objavili katalog izložbe grbova creskog ladanja, znanstveni članak u Radu HAZU, kolumnu u Hrvatskom vojniku.

Na području regulative, članovi su se uključili u medijski u 2013. popraćenu raspravu o standardizaciji hrvatskog grba, a sudjeluju i u nizu radnih skupina za pripremu zakona i pravilnika iz područja državnog znakovlja.

Predsjednik je Skupštini prezentirao i niz drugih aktivnosti koje Društvo provodi, bilo da su zakonska obveza i propisani na drugi način (registracija udruge, vođenje popisa članova, vođenje financija i knjigovodstva, registracija domene web stranica, aplikacije na natječaje za financiranje, izvješćivanje po provedenim ugovorima itd.)

U kratkom osvrtu na cijelo četverogodišnje razdoblje, predsjednik je istakao šest međunarodnih kongresa na kojem su članovi radovima predstavljali HGZD i Hrvatsku, niz izložbi heraldičko-veksilološke tematike koje su organizirali članovi ili koje smo popratili. Od 2010. organizirano je 20 tribina HGZD-a na kojima su predavanja održali najznačajniji stručnjaci iz Hrvatske, ali i niz gostiju iz inozemstva. Tribine smo uglavnom organizirali u prostorima DZKG, ponekad i zajedno s njima, a ponekad i u drugim prostorima i u suradnji s drugim institucijama.

U četiri godine objavljeno je, dakako, osam brojeva GiZ

Eight years after we established our Society, in accordance with quadrennial board mandates, we gathered for our eighth regular and second electoral assembly. It was held in the premises where we already “feel at home”, as guests at the Zagreb Classical Gymnasium Society (DZKG). As is customary, after choosing the presiding officer, recording secretary, and minutes verifier, and after adopting the agenda, the president presented the Annual Report, augmented with short overview of the past four years.

He highlighted the international activities, memberships of the Society and its members in international institutions and their committees, as well as the cooperation with related foreign associations, and, of course, participation in international congresses. A dozen public lectures were mentioned, held as part of our tribune or in cooperation with other institutions all around Croatia. As an important activity, he noted our participation in the elective subject at the graduate history course, Croatian Heraldic Heritage, taught at the History Department of the University of Zagreb's Faculty of Philosophy, where our members have given lectures upon invitation for several years.

In 2013 HGZD joined as a co-organizer with the University of Zadar in the scientific-professional symposium Semiology of the Defensive Homeland War, in order to strengthen interdisciplinary cooperation among various research approaches to the investigation of symbols from the Homeland War.

It is not necessary to mention to the regular GiZ readers the activities of the Society and its members in publishing. The two GiZ numbers were issued with minimal delay, and we issued an abstracts booklet from the Zadar symposium (the proceedings book is in preparation). Our members issued, among others, the catalogue of the Cres countryside arms, a scientific paper in the Rad HAZU, and columns in the Hrvatski vojnik.

In legislation, members engaged in the discussion of standardization of the Croatian coat of arms, which was well covered in the media in 2013, and they participated in a number of workgroups preparing legislation and regulations regarding the state insignia.

The president also presented on a series of other activities of the Society, whether legal requirements or prescribed in some other way (society registration, membership roster maintenance, finances and bookkeeping, web site domain registration, applications to funding tenders, reporting on implemented contracts etc.)

In summarizing the past four years, the president mentioned the six congresses our members have attended representing HGZD and Croatia, and a number of heraldic-vexillological exhibitions organized by the members or visited formally. Twenty tribunes were held since 2010, with lectures by the most prominent Croatian experts, but also a number of foreign guests. The tribunes were mostly held at the DZKG, some organized jointly with them, and occasionally in other places and in cooperation with other institutions.

koji su sadržavali osamdesetak članaka, tridesetak autora, od kojih 8 inozemnih, a četiri studentska. Pred četiri godine započela je suradnja s engleskim stručnjacima u lekturi engleskog teksta GiZ (od br. 8 Michael Faul, the Flag Institute, urednik časopisa Flagmaster, a od br. 11 Ted Kaye, Northamerican Vexillological Association, bivši urednik časopisa Raven), koja se pokazala izuzetno uspješnom i osigurala zavidnu kvalitetu prijevoda te im se i ovom prilikom od srca zahvaljujemo.

Od objavljenih radova osobito vrijedi istaći i dvije značajne monografije koje su objavili članovi: Mario Jareb Hrvatski nacionalni simboli, 2010. te Dubravka Peić Čaldarović i Nikša Stančić Povijest hrvatskoga grba, 2011. Članovi su u cijelom razdoblju održali na desetke javnih predavanja, što na pozvanim događanjima gostujući kod raznih institucija i udruga širom Hrvatske, a što na znanstvenim i stručnim skupovima.

Izvješće o radu prihvaćeno je jednoglasno, te je potom predsjednik prezentirao i financijsko izvješće. U grubim crtama, uplaćene članarine pokrivaju uglavnom izdatke za bankovne usluge, prihodi dobiveni po prijavljenim programima (časopis, sudjelovanje na kongresima) realiziraju se namjenski, tako da sveusvemu Društvo posluje na pozitivnoj nuli. Članovima Suda časti, u njihovoj nadzornoj ulozi rada Društva, pripremljena je i dana na uvid prije Skupštine cjelovita dokumentacija o radu, na koju nije bilo primjedbi te je zaključeno da se djelovalo u skladu sa Statutom i drugim aktima HGZD-a, te da je financijsko i materijalno poslovanje uredno vođeno i dokumentirano u skladu s pozitivnim zakonskim propisima Republike Hrvatske.

Sljedio je prikaz prijedloga dvaju dokumenata koje je Predsjedništvo pripremio Skupštini za usvajanje. Strateški plan za razdoblje 2014. – 2018. razrađuje ciljeve i djelatnosti društva i donosi aktivnosti koje će se provoditi u svrhu njihovog ostvarivanja. Plan rada za 2014., koji se temelji na Strateškom planu, donosi konkretne aktivnosti koje su u planu za tekuću godinu. Oba predložena planska dokumenta usvojena su jednoglasno nakon kraće rasprave.

Time se došlo i do posljednje točke – izbora tijela upravljanja društva. U skladu s prijedlogom dosadašnjeg predsjedništva, jednoglasno je izabrano novo Predsjedništvo i potvrđeni članovi Suda časti za sljedeće četverogodišnje razdoblje. Za predsjednika je ponovo izabrana Željko Heimer, za potpredsjednicu Dubravka Peić Čaldarović te za tajnicu Matea Brstilo Rešetar, a za dvoje članova Predsjedništva i Tijana Trako Poljak te Tomislav Galović.

Bez prijedloga za raspravu po točki razno, novi-stari Predsjednik zaključio je Skupštinu i pozvao nazočne da nastavimo raspravu u neformalnom okruženju. S veseljem konstatiramo da se neformalni dio odužio do „sitnih“ sati u vrlo ugodnoj atmosferi uz zanimljive heraldičko-veksilološke rasprave.

Materijali za Skupštinu – izvještaji Predsjednika i Suda časti, Strateški i godišnji plan te popratni materijali sadržaja objavljenih brojeva GiZ, kazalo autora, popis časopisa koji se dobivaju razmjennom, pripremljeni su u obliku internog izdanja izvanrednog broja Grb i zastava, koji je objavljen u elektroničkom obliku i dostavljen članovima uz poziv za Skupštinu. Zainteresirani ga mogu dobiti elektroničkom poštom po zahtjevu na hgzd@hgzd.hr

In the four years, of course, eight GiZ numbers were published, containing some 80 articles by some 30 authors, among them eight foreigners and four students. Four years ago we started cooperating with English-speaking flag experts in proofreading GiZ's English texts (for nos. 8–10 Michael Faul, the Flag Institute's Flagmaster editor, and since no. 11 Ted Kaye, former editor of the North American Vexillological

Association's Raven), which has proven most successful and ensured an enviable quality of the translations. This is an opportunity to express our cordial gratitude to them.

Among the published works, one may specially mention two important monographs issued by our members: Mario Jareb: Hrvatski nacionalni simboli, 2010, and Dubravka Peić Čaldarović and Nikša Stančić: Povijest hrvatskoga grba, 2011. In this period our members held dozens of public lectures in various institutions and societies all around Croatia, as well as in various scientific meetings.

The Annual Report was approved unanimously and the president continued presenting the financial report. Roughly said, membership fees mostly cover regular expenses, while income received from applications for public funding is spent on dedicated purposes (journal, congresses), thus the Society's finances break even. The court of honour members, in their supervisory role, had reviewed the Society's entire documentation; they had no objections and concluded that the Society and its board were acting in accordance with the statutes and that financial matters were maintained and documented in accordance with the Croatian legal regulations.

This was followed by the presentation of two documents prepared by the board for adoption by the assembly. The 2014–2018 Strategic Plan elaborates on Society's goals and provides for particular activities to implement them. The 2014 Annual Plan, based on the Strategic Plan, presents the detailed activities and tasks for the current year. After a short discussion both proposed documents were adopted unanimously.

This led to the last item on the agenda – the elections. In the accordance with the previous board proposal, a new board and was elected and the current court of honour members were confirmed for the next four years. Željko Heimer was re-elected president, Dubravka Peić Čaldarović was elected vice-president, Matea Brstilo Rešetar was elected secretary, and Tijana Trako Poljak and Tomislav Galović were elected as board members.

Without requests for the discussion under "any other business", the new/old president closed the assembly and invited the attendees to continue the discussion in an informal atmosphere. We gladly conclude that the informal portion continued until a late hour as a pleasant chat on heraldic and vexillological matters.

The assembly materials – the reports from the president and the court of honour, the Strategic and Annual Plan and accompanying indexes of GiZ articles, of authors, and of journals received in exchange – were presented in an internal extraordinary issue of Grb i Zastava (in Croatian only), prepared in digital format and distributed to the members with the invitation to the assembly. It may be obtained by request at hgzd@hgzd.hr.

Grbovnice ličke časničke obitelji Sertić

Armorial Patents of the Officers from the Sertić Family of Lika

Sertići se u povijesnim dokumentima spominju oko 1645. prigodom dijeljenja brinjskog zemljišta između starosjedilaca Hrvata i doseljenih pravoslavaca. Tom se prigodom spominju plemići i odličnici *Sertići, Holjevci, Mesići i Vučetići*, čiji izravni potomci i danas žive u brinjskom kraju i ostalim dijelovima **Lika**. Sertići vode podrijetlo iz **Udbine**, a u **Gacku (Sinac i Brinje)** su se naselili nakon Krbavske bitke 1493. Nakon zauzeća **Krbave** i udbinskoga kraja od strane **Osmanlija**, Sertići se povlače u sigurnije krajeve, u sjevernu Liku, u brinjski kraj, **Sertić Poljanu** te u **Saborsko** i njegovu okolicu, a i danas žive u spomenutim krajevima.

U popisu senjske vojne posade iz 1540. spominju se dva niža časnika, *Ivan i Toma*, a u brinjskoj vojnoj posadi također je bilo nekoliko članova obitelji Sertić.

Car *Franjo Josip* podijelio je austrijsko plemstvo i grb s pridjevkom "**Brinjograd**", 6. lipnja 1882. *Karlu Sertiću (Sertich)*, austrijskom časniku iz **Jezerana**, tadašnjem pukovniku i zapovjedniku **78. pješačke bojne Ugarsko-slavonske pukovnije** iz Osijeka.¹ Obitelj Sertić dala je nekoliko istaknutih graničarskih časnika, koji su služili u raznim dijelovima **Senjske kapetanije**, a kasnije uglavnom u postrojbama **Otočke graničarske pješačke pukovnije**. Postoji i podatak da je u bitci kod **Bautzena** kod **Augsburga** u borbama protiv Francuza, kao austrijski časnik poginuo 23. svibnja 1813. *Markus (Marko) Sertić*, poručnik **2. ogulinske bojne** Ogulinske graničarske pješačke pukovnije te jedan kaplar i 20 vojnika.² U popisu časnika Ogulinske graničarske pješačke pukovnije 1848. prije polaska u Italiju i Mađarsku, nalaze se imena kapetana *Jurja Sertića i Luke Sertića* te imena *Pavla i Josipa Sertića*, austrijskog natporučnika 2. klase.³

Nakon oslobođenja Like od Turaka krajem XVII. st., Sertići se naseljavaju na oslobođena područja **Lika, Krbave i Korduna**, a u zemljišnim knjigama Ogulinske pukovnije za **Stajnicu** iz 1780. navode se podaci za 14 kućnih zadruga. U tijeku XIX. st. Sertići značajno naseljavaju područje **Banovine: Sisak, Komarevo, Slovinice, Sunju, Timarce, Tišinu**, a nešto kasnije **Budaševo, Novo Selo, Galdovo, i Topolovac**, a u manjem

Grbovnica iz 1882.

ŠTIT: Podijeljen na plavo i crveno polje s dvije smotane srebrne zmije s bodljikavim jezicima između čijih je glava srebrna šesterokraka zvijezda u plavom dijelu polja.

NAKIT: Iz kacige izrasta srebrni lav sa savijenom sabljom; a lav u šapi drži odrubljenu ljudsku glavu.

PLAŠT: Plavo - srebrn i crveno - srebrn.

The 1882 Armorial Patent.

SHIELD: per fess azure and gules overall two interwoven snakes with thorny tongues and between them a mullet all argent.

CREST: a lion rampant issuant argent holding a sabre and a Turk's head.

MANTLE: Azure-argent and gules argent.

broju naseljavaju i okolice **Novske**.

Sertići su većim dijelom iz okolice **Slunja**, a razmjerno najviše Sertića u proteklih 100 godina rođeno je u **Sertić Poljani** kod **Plitvičkih jezera**, gdje se gotovo svaki stanovnik nosio to prezime.

Prema popisu stanovništva iz 1930., u **Brinju** je živjelo 140 članova ove obitelji, u **Brodu** 31, u **Udbini** 25, **Podlapači** 22, **Našicama** 15, **Glini**, **Kostajnici** i **Vinkovcima** po osam, **Gradišci** sedam, **Virovitici** šest, u **Đakovu**, **Kutini** i **Novskoj** po četiri, u **Slatini** tri, **Petrinji** dvije te u **Miholjcu**, **Valpovu**, **Viru**, **Vukovaru** i **Županji** po jedna obitelj.

Početkom XX. stoljeća nekoliko je obitelji Sertić raseljeno u **Slavoniju**, **Podunavlje** i **Banovinu**, gdje i danas žive.

Poznat je iz godine 1830. **Juraj Sertić**, carski učitelj u **Brinju** i drugim mjestima **Vojne krajine** te **Jelena Sertić**, učiteljica djevojačke škole.

U umjetničkim krugovima poznat je **Artur Sertić**, rođen u **Podlapcu** 1898. kao **Marko Sertić**, a umro u 1997. u **Saugatucku** u SAD-u. Kao slikar prihvaćao je razne slikarske poslove, a najviše se istaknuo muralima: crkva **Presvetog Srca Isusova** u **Chicagu**, nekoliko poslovnih tornjeva u **Detroitu**, glavni ured **Hrvatske bratske zajednice** u **Pittsburghu**, a najradije je oslikavao unutrašnjost crkava. Tijekom boravku u rodnom **Podlapcu**, 1930., oslikao je muralima s biblijskim temama unutrašnjost crkve **Svetog Jurja** u **Podlapcu** u **Udbini**.

(Bilješke i literatura na str. 16)

The Sertić family first appears in historical documents around 1645, when lands around Brinje were being divided among the older Croatian and the newly settled Orthodox families. Documents of the time mention families with surnames of Sertić, Holjevac, Mesić, and Vučetić among the nobility and dignitaries; they still have descendants living in the Brinje region and other parts of Lika today. The Sertićs originated in Udbina, and settled in Gacka (Sinac and Brinje) after the battle of Krbava of 1493. After the Ottomans took Krbava and the Udbina region, the Sertićs retreated to safer regions, in northern Lika, around Brinje, in Sertić Poljana, and in Saborsko and its surroundings, where they can still be found.

In the lists of the Senj military garrison of 1540 two lower officers named Sertić are mentioned: Ivan and Toma, and in the Brinje garrison there were several others as well.

On 6 June 1882 the Emperor Francis Joseph I granted Austrian

nobility and a coat of arms with the provided a number of border officers, attribute "of Brinjograd" to Karlo Sertić serving in various parts of the Senj (Sertich), an Austrian officer from Captainship, and later mostly in the units Jezerane, then a colonel and commander of the Otok Infantry Border Regiment. It was recorded that on 23 May 1813, in the battle of Bautzen against the French near the Hugarian-Slavonian Regiment from Osijek.¹ The Sertić family had also Augsburg, Markus (Marko) Sertić, an

(cont. on p. 16)

Grbovnica iz 1916.

Ovu grbovnicu ustupio je mi za objavu štovani gospodin dr. Mladen Ibler iz Zagreba, bivši veleposlanik Republike Hrvatske u Švedskoj i Australiji. Grbovnicu iz XVI. st. dobio je od Petera Sertića Sorensena, praunuka austrijskog generalmajora Karla pl. Sertića. Peterov otac, pomorski časnik, Karlo Sertić izravni potomak generala Karla pl. Sertića, u Dubrovniku se zaručio 1940. s Inger Sorensen iz Kopenhagena te se 1943. preselio u Dansku, a poslije u neutralnu Švedsku te 1956. s obitelji odlazi u SAD u grad Del Mar u Kaliforniji, gdje i umire devedesetih godina prošlog stoljeća. Ima sina i kćerku, a sin Peter nosi i majčino prezime Sorensen.

Osim grbovnice u kojoj je car Franjo Josip potvrdio staro ugarsko plemstvo Sertićima, prikazan je i stari obiteljski grb iz XVI. st. Obitelj Sertić iz Jezerana istaknula se u borbama s Turcima tijekom XVI. st. te je od cara Leopolda I. dobila staro ugarsko plemstvo i grb za vojničke zasluge. Jedan od Sertića u vrijeme zrinsko-frankopanskog otpora 1671. godine bio je na strani grofova Zrinskih i Frankopana te je osuđen i ubijen u Karlovcu, a obitelji je oduzeto plemstvo i grb. Zbog kasnijih vojničkih zasluga car Franjo Josip 1916. povratio je ugarsko plemstvo i grb generalmajoru Karlu pl. Sertiću te mu dodijelio i plemićki pridjev "Jezeranski", po mjestu Jezerane ispod planine Mala Kapela.

against the Turks during the 16th century and received Hungarian nobility and a coat of arms for their military merits from Emperor Leopold I. But during the so-called Zrinski-Frankopan resistance of 1671, one of Sertićs took the wrong side and was convicted and executed in Karlovac; the family was stripped of nobility and arms. For later military merits, in 1916 Emperor Francis Joseph re-granted the old Hungarian nobility and the arms to Major General Sertić, awarding the attribute "Jezeranski" after the town of Jezerane under the Mala Kapela mountain.

Armorial Patent of 1916.

The armorial patent was kindly provided by Dr. Mladen Ibler of Zagreb, former Ambassador of the Republic of Croatia in Sweden and Australia. He received the 16th-century document from Peter Sertić Sorensen, a great-grandson of the Austrian Major General Karlo Sertić. Peter's father, the maritime officer Karlo Sertić, was a direct descendant of the General. He married Inger Sorensen of Copenhagen in 1940 in Dubrovnik and in 1943 moved to Denmark, then to the neutral Sweden, and finally in 1956 to Del Mar, California, USA, with his family. He died there in 1990s, leaving a son and a daughter. The son, Peter, took his mother's surname Sorensen as well. Besides the patent in which Emperor Francis Joseph confirmed the old Hungarian nobility to Sertićs, also shown here is the old family arms of the 16th century. The Sertić family distinguished itself in the battles

Retrospektivna izložba Međunarodnog festivala umjetničkih zastavica

Retrospective Exhibition of the International Art Flags Festival

Svečano otvorenje Retrospektivne izložbe umjetničkih zastavica, uz brojne posjetitelje i odličnu atmosferu, održano je 23. svibnja 2014. u *Domu hrvatskih likovnih umjetnika* (HDLU) u Zagrebu, zapravo ispred njega. **Gaella Alexandra Gottwald**, ravnateljica HDLU-a istaknula je značaj ovakvih manifestacija na otvorenom prostoru. **Zlatko Petrović Pajo**, umjetnički direktor Festivala, naglasio je kontinuitet ove izložbe koja se postavlja već šestu godinu na *Trgu bana Josipa Jelačića*. Umjetničke zastavice nazvao je likovnim trezorom koji ostaje u trajnom vlasništvu **Međunarodnog uličnog festivala Cest is d' Best**.

Dijana Nazor, autorica i voditeljica projekta pozdravila je nagrađene i pohvaljene autore kojima je uručila nagrade za 2013. prvonagrađenoj **Ani Divković**, zatim **Ani Jakić-Divković** i **Katarini Lauš**, priznanje počasnom gostu umjetniku, **Ivanu Antolčiću**, te priznanja autorima **Danku Jakšiću**, **Tatjani Kovačić** i **Ani Novoselac**, a priznanje organizatora dobio je **Janko Orač**.

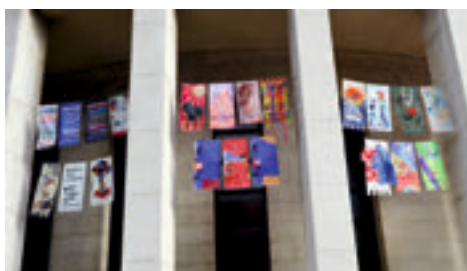
Izložbu je otvorila **Branka Hlevnjak**, likovna kritičarka i članica stručnog povjerenstva. U predgovoru kataloga Hlevnjak piše: *Zastavica je ovdje odlepršala u područje arta, u to čudesno mjesto neobveznosti i želje za komunikacijom, u to mjesto slobodnog izražavanja mišljenja, osjećaja, osobnosti, a opet s jakom željom da se s nekim podijeli ta intimnost, ideja, misao, komentar, humor, dosjetka, ludost ili nešto potpuno drugo, treće, originalno, novo.*

Autori umjetničkih zastavica su kreativnim likovnim pristupima u posljednjih pet godina svojim radovima obradili zadane teme koje smo pratili i u GiZ. Na ovoj retrospektivnoj izložbi izloženo je 178 zastavica 119 autora koje su nastajale tijekom posljednjih pet godina. Uz domaće, autori su iz Australije, Japana, SAD-a, Finske, Italije, Bosne i Hercegovine i Slovenije.

Ova izložba na otvorenom prostoru oko reprezentativne zgrade **Meštrovićeva paviljona**, omogućuje da sagledamo bogatstvo različitosti pristupa u rješavanju likovnih problema i zadanih tema. Umjetničke zastavice vijorenjem na vjetru promiču likovno stvaralaštvo i stvaraju nove poticaje za daljnje festivale.

Dijana Nazor, autorica projekta | project creator, Zlatan Jaganjac, direktor Festivala | festival director, Branka Hlevnjak, likovna kritičarka i članica stručnog povjerenstva | art critic and jury member, Gaella Alexandra Gottwald, ravnateljica HDLU-a | HDLU director, Zlatko Petrović Pajo, umjetnički direktor Festivala | festival art director, Kristijan Ugrina, voditelj programa izložbe | exhibition program leader

The opening ceremony of the Retrospective Exhibition of the International Art Flags Festival, with numerous visitors and a great atmosphere, was held on 23 May 2014 at the Home of the Croatian Association of Artists (HDLU) – in fact in front and around this monumental site in Zagreb. **Gaella Alexandra Gottwald**, the HDLU's director, highlighted the meaning of the display in the open areas. **Zlatko Petrović Pajo**, the festival's art director, stressed the continuity of the exhibition now in its sixth year at Zagreb's central Ban Josip Jelačić Square. He called the art flags art vaults, deposits permanently owned by the **International Street Festival Cest is d' Best**.

Dijana Nazor, creator and leader of the project, greeted the awarded and acknowledged artists to whom she presented prizes for 2013. The first award went to **Ana Divković**, the second to **Ana Jakić-Divković**, and the third to **Katarina Lauš**. Acknowledgments went to the honorary guest artist, **Ivan Antolčić**, and to **Danko Jakšić**, **Tatjana Kovačić**, and **Ana Novoselac**; the organizer's award went to **Janko Orač**.

The exhibition was opened by **Branka Hlevnjak**, an art critic and member of the festival jury. In the introduction to the catalogue, she wrote: *Flags here flew into the area of art, in a miraculous place of unboundedness and wish for communication, in the place of free expression of thought, emotion, personality, and yet with a strong wish for sharing of that intimacy, idea, thought, comment, humour, pun, foolishness, or something entirely other, original, new.*

With their creative work in the previous five years, the designers of the art flags approached topics that we also followed in GiZ. At this retrospective exhibition 178 flags by 119 artists from the last five years were hoisted together. In addition to Croatia, artists hailed from Australia, Japan, USA, Finland, Italy, Bosnia and Herzegovina, and Slovenia.

The exhibition in the public space around the **Meštrović Pavilion** enabled us to perceive the richness of various approaches in art issues and given topics. The art flags, through their motion in the wind, promoted fine arts and provided a new incentive for further festivals.

Grb i zastava Dubašnice na otoku Krku: heraldički prikazi i pozadina nastanka

The Coat of Arms and the Flag of Dubašnica on the Island of Krk: a Heraldic Review and Background

Sjeverozapadni dio otoka Krka – na morskoj strani omeđen dvama rtovima: Pelovom i Čufom, a u unutrašnjem dijelu otoka graničan s omišaljskim, dobrinjskim i poljičkim krajem te negdašnjim širim teritorijem grada Krka – od XV. stoljeća se u povijesnim vrelima naziva **Dubašnica** (*Dubačnica*, *Dubasniza*). Njezino ime korijen ima u riječi *dub*, kako se u staroslavenskom jeziku naziva hrast, jer ta vrsta drveta – konkretnije rečeno *dubac* – prevladava na ovome području. U XV. stoljeću, u razdoblju od 1451. do 1463. godine, voljom krčkog kneza **Ivana VII. ml. Frankapana**, na područje koje danas smatramo Dubašnicom, masovnije se naseljavaju Hrvati odnosno u izvorima zabilježeni Murlaci/Morlaci. Novodoseљeno stanovništvo nastanilo se na širem području oko prvobitne crkve (prije toga benediktinski samostan) Sv. Apolinara, gdje se formira središnje, a danas izumrlo selo Dubašnica. Kao novi "komun" (kaštel) odvaja se od komuna Omišlja, pod čijom je upravom prvotno bila, tj. postaje u upravnom smislu *kaštel* na čelu sa svojim *podknežinom*. Obuhvaćala je i neka područja koja su se kasnije oblikovala kao zasebne cjeline. Užom, povijesnom Dubašnicom smatraju se samo *Gorinja sela* (Kremenići, Žgombići, Sv. Ivan, Sv. Anton, Strilčići, Sabljčići), *Dolinja sela* (Porat, Vantačići, Turčići, Zidarići, Milčetići, Bogovići, Radići, Malinska) i *Poganka* (Milovčevići, Hrzići, Oštrobradići, Barušići, Ljutići).

U pogledu heraldičkih istraživanja ne samo Dubašnice već i cijeloga otoka Krka nismo u zavidnom položaju. Nedostaje nam čak i elementarni katalog heraldičke građe.

Dana 25. listopada 1997. godine Općinsko vijeće Općine Malinska-Dubašnica donijelo je *Odluku o grbu i zastavi Općine Malinska-Dubašnica*. U toj odluci piše: *Grb Općine Malinska-Dubašnica ima sroliki štiti, svijetloplave boje u kojem je smješteno zlatno stablo hrasta s korijenjem i 12 žirova* (Članak 5.). Nadalje se tumače zakonski uvjeti korištenja grba i zastave, ali i kazne za prekršaje i dr. Isto je ponovljeno i u *Statutu Općine Malinska-Dubašnica* (usvojen 15. srpnja 2009.) gdje pod općinskim obilježjima piše da Općina ima grb i zastavu: *Grb Općine je povijesni grb, koji se sastoji od trokutastog - srolikog štita u plavom polju u kojemu se nalazi zlatno stablo hrasta sa korijenjem i 12 žirova. Zastava je jednoboјna - plave boje, dimenzija omjera dužine i širine,*

Grb obitelji Della Rovere, XVI. st.,
HPM, Zagreb
The Della Rovere family arms, 16th c.

Grb pape Julija II., detalj sa zastave Švicarske
garde (Pontificia Cohors Helvetica).
*The coat of arms of Pope Julius II, detail from
the Swiss Guard flag.*

Odljev grba Dubašnice, B. Fučić, 1970.
(potpis i godina na poleđini).
*Cast of the Dubašnica coat of arms,
Branko Fučić, 1970 (signed and dated on
the reverse).*

Since the 15th century, historical sources give the name **Dubašnica** (*Dubačnica*, *Dubasniza*) to the northwestern part of the island of Krk - an area with two promontories, Pelova and Čuf, jutting into the sea, and bordering the inland territories of Omišalj, Dobrinj, and Poljica, and the former wider area of the city of Krk. The name has its roots in the old Slavic word *dub*, meaning oak, a species very abundant in the region.

Between 1451 and 1463, Croats (called *Murlaks*/*Morlaks* in historical sources) settled in large numbers in the region now considered Dubašnica, following the wishes of **John VII**, the Frankapan duke of Krk. The new population inhabited the area around the original church of St. Apollinaris (formerly a Benedictine monastery), forming the central but now abandoned village of Dubašnica.

As a new "commune" (castle), Dubašnica was separated from the commune of Omišalj, the jurisdiction under which it first fell. It became an administrative *kaštel* headed by its own *podknežina* (ducal governor). It also encompassed some areas that eventually evolved into their own units. Therefore, Dubašnica in the stricter and historical sense only includes the villages of Gorinja sela (Kremenići, Žgombići, Sv. Ivan, Sv. Anton, Strilčići, Sabljčići), Dolinja sela (Porat, Vantačići, Turčići, Zidarići, Milčetići, Bogovići, Radići, Malinska), and Poganka (Milovčevići, Hrzići, Oštrobradići, Barušići, Ljutići).

Regarding heraldic research, not only for Dubašnica but for the entire island, we are not in a garden of roses. We are missing even an elementary catalogue of heraldic materials.

On 25 October 1997 the Community Council of the Community of Malinska-Dubašnica adopted the Decision on the Coat of Arms and the Flag of the Community of Malinska-Dubašnica. It determined: The coat of arms of the Community of Malinska-Dubašnica is in a heart-shaped shield, light blue coloured in which it is set a golden oak tree with roots and 12 acorns (Article 5). It further prescribed the legal conditions for the use of arms and flag, the penalties, etc. The same was repeated in the Statutes of the Community of Malinska-Dubašnica (adopted 15 July 2009) where, under the title of community symbols, it is stated that the community has a coat of arms and a flag: The coat of arms of the community is the historical coat of arms, consisting of a triangular heart-shaped shield in blue field

2:1. Na sjecištu dijagonala nalazi se obostrano grb općine, obrubljen zlatnom rubnom trakom. Grb i zastava koriste se na način kojim se ističe tradicija i dostojanstvo Općine.

Najzad, dana 10. svibnja 2010. donesena je Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o grbu i zastavi Općine Malinska-Dubašnica u kojoj se preciziraju neke stavke vezane uz uporabu grba i zastave. Današnji dubašljanski grb i zastavu stilizirao je **Mladen Stojić**.

No, upitajmo se odakle zapravo Dubašnici grb? Ono što za sada možemo reći jest to da Dubašnica u povijesti nije imala svoj grb. Ako se nešto od heraldičkih obilježja ovdje koristilo mogla je to biti poglavito župna zastava sv. Apolinara ili možda koji bratovštinski simbol. Drugim riječima današnji je grb novijeg je datuma. Njegov idejni začetnik je **Branko Fučić**. Prvu verziju grba Dubašnice u grafičkom obliku objavio je još 1971. godine u *Istarskoj Danici* 1972. koju je tada uređivao vlč. **Antun Hek**, a objavili **Kršćanska sadašnjost** u Zagrebu i **Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda** u Pazinu. Fučić je izradio grafičke priloge i komentare te omoť, kojima je prezentirao istarsku i primorsku heraldiku. Tiskana upravo u vrijeme Hrvatskog proljeća, zabranjena je i konfiscirana. Isti je grb Fučić ponovio i u *Vodiču Histroijskog arhiva Rijeka* (ur. **Nikola Crnković**) 1980.

Kao uzor za dubašljanski grb Fučiću je poslužio grb obitelji **Della Rovere** iz XVI. stoljeća, koji se nalazio isklesan na kući obitelji **Bosnić** u Uskočkoj ulici u Senju (danas u HPM Zagreb). Della Rovere stara je patricijska obitelj podrijetlom iz Italije koja je među svojim članovima imala čak i dvojicu papa. Bili su to **Francesco**, tj. papa **Siksto IV.** (1471. – 1484.) i **Giuliano**, tj. papa **Julije II.** (1503. – 1513.), čiji grb se pojavljuje danas na simbolima Švicarske garde (usp GiZ 13, str. 15). No, prije tiskane varijante Fučić je napravio odljev dubašljanskog grba u boji i datirao ga s 1970. godinom.

Fučićev grb Dubašnice izvrsno je heraldičko rješenje, jednostavno, a opet toliko jake simbolike (hrast – dub sa žirovima i dubokim korijenjem; prema nekima svaki žir bi mogao predstavljati pojedino dubašljansko selo).

Na kraju poslužimo se riječima dr. **Franje Velčića** koji je za Fučićevo heraldičko stvaralaštvo s pravom konstatirao da je u njemu iskazano vrhunsko poznavanje materije, a što je rezultiralo vrijednim ostvarenjima, te da je u više navrata pokazao svoju temperamentnost – što zajedno s njegovim ostalim znanstvenim i stručnim radom – nanovo očituje njegovu originalnu osobnost i trajnu vrijednost (zbornik *Az grišni diak Branko prdivkom Fučić*, Malinska-Rijeka-Zagreb, 2011:759-770).

Grafički prikaz grba Dubašnice, B. Fučić.
Printed Dubašnica coat of arms, B. Fučić.

Odljev grba Dubašnice, Ivan Fučić.
Cast of the Dubašnica coat of arms, I. Fučić.

Suvremeni grb Općine Malinska-Dubašnica, Mladen Stojić, Heraldic Art d.o.o. Rijeka.
Contemporary coat of arms of the Community of Malinska-Dubašnica, by Mladen Stojić, Heraldic Art d.o.o. Rijeka.

in which is set a golden oak tree with roots and 12 acorns. The flag is of single colour - blue, the dimensions in a ratio of length to width 2:1. At the crossing point of the diagonals there is, on both sides, the coat of arms of the community, edged with a golden ribbon. The coat of arms and the flag are used in the way to express the tradition and dignity of the community.

Finally, on 10 May 2010 a Decision on the Amendments of the Decision on the Coat of Arms and the Flag of the Community of Malinska-Dubašnica was adopted, providing some details on the use of the symbols. The current coat of arms and flag were stylized by **Mladen Stojić** of Heraldic Art d.o.o. Rijeka.

However, where does the Dubašnica coat of arms come from? It may be stated, so far, that Dubašnica had no coat of arms in its history like today's. If something of a heraldic emblem was used there, it could have been, first of all, the parish flag of St. Apollinaris, or perhaps some craftsmen's fraternity symbols. The current coat of arms is much newer, designed by **Branko Fučić**. He published the first version of the arms in printed form in 1971 in the *Istarska Danica* 1972 almanac, edited by Rev. **Antun Hek**, issued by **Kršćanska sadašnjost** Zagreb and the **Istrian Literary Society of St. Cyril and Methodius** in Pazin. However, during the so-called Croatian Spring movement, the communist authorities banned the almanac and confiscated the entire edition. Fučić had prepared all the illustrations and the cover page, presenting Istrian and Littoral heraldry. Fučić repeated the same coat of arms in the 1980 Guide of the Rijeka History Archives (ed. **Nikola Crnković**).

As the model for the Dubašnica arms, Fučić took the arms of the 16th-century **Della Rovere** family, which were carved in stone at the **Bosnić** family house on the Uskočka street in Senj (today in the Croatian History Museum, HPM, Zagreb). The Della Roverses were an old patrician family originating in Italy, which provided the Church two popes: **Francesco**, **Sixtus IV** (1471–1484) and **Giuliano**, **Julius II** (1503–1513), whose arms appear today in the emblems of the Swiss Guard (cf. GiZ 13, p. 15).

Prior the printed version, Branko Fučić produced a coloured plaster cast of the arms in 1970. His Dubašnica coat of arms is an excellent heraldic design, simple and yet full of symbolism (the canting oak; each acorn may stand for particular village in the region). In the words of Dr. **Franjo Velčić**, Fučić's heraldic creativity shows a mastery of matter, resulting in valuable creations showing more than once how his temperament - together with his other scientific and scholar work - reflects his original personality and importance (proceedings *Az grišni diak Branko prdivkom Fučić*, Malinska-Rijeka-Zagreb, 2011, pp. 759-770).

Doktorski rad - Tijana Trako Poljak Uloga državotvornih simbola u izgradnji identiteta hrvatskog društva

Dana 19. prosinca 2013. godine uspješno je obranjena doktorska disertacija naslovljena *Uloga državotvornih simbola u izgradnji identiteta hrvatskog društva* Tijane Trako Poljak na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dr. sc. Tijana Trako Poljak je od 2008. godine znanstvena novakinja na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, gdje radi i danas. Autorica je znanstvenih i stručnih radova te poglavlja u knjigama na temelju empirijskih istraživanja o hrvatskom društvu iz područja socijalnog i političkog simbolizma, socijalne ekologije i ruralne sociologije, kao i jedna od urednika zbornika o *Hrvatskom identitetu u promjeni*. Sudionica je niza domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Dobitnica je nekoliko stipendija od kojih je najistaknutija stipendija **Fulbright** SAD-a u sklopu koje je 2011./2012. akademsku godinu provela na *University of California Los Angeles*. Nagrađena je *Rektorovom nagradom* Sveučilišta u Zagrebu te nagradom *Franjo Marković* Filozofskog fakulteta. Od 2013. jedna je od urednika znanstvenog časopisa *Socijalna ekologija*. Članica je *Američke sociološke asocijacije*, *Europske sociološke asocijacije*, *Društva simboličkih interakcionista*, *Hrvatskog sociološkog društva*, *HGZD* i drugih stručnih organizacija.

Njezina se disertacija temeljila se na dvojakom znanstvenom doprinosu: 1) razradi teorijskog pristupa simbolima u sociologiji te primjeni tog pristupa na užu temu nacionalnih simbola, što je vidljivo iz ekstenzivnog prvog teorijskog dijela disertacije; te 2) provođenje empirijskog istraživanja, koje se oslonilo na ovaj konstruirani teorijski pristup, na primjeru suverene hrvatske države danas, oko 20 godina nakon njene uspostave, kroz značenja koja nacionalnim simbolima koji sačinjavaju hrvatski nacionalni identitet pridaju njeni građani.

Javna obrana doktorske disertacije održana je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu pred povjerenstvom u sastavu prof. dr. sc. **Ivan Cifrić** (mentor), prof. dr. sc. **Vjeran Katunarić** i prof. dr. sc. **Neven Budak**, te pred brojnim kolegama, prijateljima i obitelji. Kandidatkinja je izložila motivaciju za pisanje disertacije, osnovne ciljeve i znanstvene doprinose rada, te teorijski dio disertacije i izbor glavnih rezultata provedenog empirijskog istraživanja.

Glavni je cilj bio istražiti ulogu nacionalnih simbola u izgradnji suvremenog nacionalnog identiteta, na primjeru suvremene hrvatske države i nacionalnog identiteta.

U teorijskom dijelu rada, primijenjena je *identitetska teorija simboličkog interakcionizma* na mikro-sociološki pristup istraživanju nacionalnih simbola kako bi se konstruirao koherentniji teorijski pristup istraživanju nacionalnih simbola. Državotvorni simboli shvaćeni su kao nacionalni simboli usmjereni prema svim građanima države u kojoj žive. Osnovne postavke rada su: 1) bez *referencijalnih nacionalnih simbola* nema ni nacionalnog identiteta, jer je njihova primarna svrha da budu nositelji skupa značenja koja tvore, i održavaju, određeni, pa tako i nacionalni, identitet; 2) značenja se, kao ključno obilježje simbola, uvijek konstruiraju u socijalnoj interakciji između članova kolektiva kao tzv. *slobodnih interpretativnih aktera*; te 3) iako nije potrebna, niti moguća, apsolutna kohezija oko značenja, manjak slaganja članova određenog socijalnog sustava, pa tako i nacionalnog, oko barem *temeljnih značenja* referencijalnih simbola može imati ozbiljne posljedice po legitimaciju tog sustava.

Doctoral Thesis - Tijana Trako Poljak Role of the Symbols of Statehood in the Formation of Croatian Identity

On 19 December 2013 **Tijana Trako Poljak** successfully defended her doctoral thesis entitled *Role of the Symbols of Statehood in the Formation of Croatian Identity* at the **Sociology Department** of the **Faculty of Philosophy** of the **University of Zagreb**. Dr. Tijana Trako Poljak has been a teaching assistant at the Sociology Department since 2008. She has authored a number of scientific and professional papers and book chapters based on empirical research into Croatian society in the area of social and political symbolism, social ecology and rural sociology. She is a editor of the proceedings *The Croatian Identity in Changes*. She participated a number of domestic and foreign conferences. She received several scholarships, the most prominent being the U.S. **Fulbright**, on which she spent 2011/2012 at the University of California at Los Angeles. She has been honoured with the University of Zagreb's Rector's Award and the Faculty of Philosophy's *Franjo Marković* award. Since 2013 she has been an editor of the scientific journal *Social Ecology*. She is a member of the American Sociological Association, European Sociological Association, Society of Symbolic Interactionists, Croatian Sociological Society, HGZD, and other professional organizations.

Her thesis was based on a two-part scientific contribution: 1) developing a theoretical approach to symbols in sociology and its application to the narrower topic of national symbols, and 2) based on the constructed theoretical approach, conducting empirical research into the case of the sovereign Croatian state today, 20 years after its establishment, into the significance given by its citizens to the national symbols composing the Croatian national identity.

The public defence of the thesis occurred at the Faculty in Zagreb before the commission members, Prof. **Ivan Cifrić**, Prof. **Vjeran Katunarić**, and Prof. **Neven Budak**, and in presence of numerous colleagues, friends, and family members. The candidate presented the motivation for her thesis, its main goals and contributions, an extensive theoretical portion, and a sampling of the main results of her empirical research.

The main goal of the thesis was to research the role of national symbols in the formation of national identity, exemplified by the modern Croatian state and its national identity.

In the theoretical part, Trako Poljak used the identity theory of symbolic interactionism in a micro-sociological approach to the national symbols research, to construct a more coherent theoretical approach. The symbols of statehood were understood as national symbols aimed to all citizens of the state in which they live. The basic theses were that: 1) without referential national symbols there is no national identity, as their primary role is carrying a set of meanings producing and maintaining national identity; 2) the meanings are, as the key character of symbols, always constructed in the social interaction between the members of collective as so-called free interpretative actors; and 3) even if absolute cohesion regarding the meanings is not necessary or possible, any lack of agreement among members of a social system, such as a nation, regarding at least the basic meanings of the referential symbols may have serious consequences regarding the legitimisation of that system.

Based on this theoretical approach, in the methodological part of the thesis she conducted qualitative empirical

U metodološkom dijelu rada, na temelju ovih postavki, provelo se kvalitativno empirijsko istraživanje (85 dubinskih polu-strukturiranih intervjua) prirode suvremenog hrvatskog nacionalnog identiteta kroz (višedimenzionalnost) značenja koja nacionalnim simbolima pridaju hrvatski građani. Nacionalni identitet je operacionaliziran kao sačinjen od odabranih (27 grupa) simbola iz nacionalnog „repertoara“. Sveukupno, došlo se do *dimenzija značenja* koja hrvatskim nacionalnim simbolima danas pridaju hrvatski građani: simboli koje ispitanici uopće *prepoznaju* kao nacionalne; *kategorije značenja* koja im pridaju; *važnost* simbola u osobnoj identifikaciji ispitanika; *procjena važnosti simbola za sugrađane*, ostale članove nacionalnog kolektiva; *procjena važnosti za državu*; te *predanost* ispitanika simbolima u osobnom i javnom prostoru. Time je utvrđena (višedimenzionalna) priroda nacionalnog identiteta kako ga vide ispitanici - *značenjski standard* hrvatskog nacionalnog identiteta kao skup značenja od kojih se identitet sastoji, te se uputilo i na eventualna preklapanja i diskrepancije, pa i „sukobe“, između značenja koja se pridaju sastavnim simbolima hrvatskog nacionalnog identiteta; te na taj način.

Kako autorica polazi od ideje da su velike diskrepancije oko značenja i identifikaciji oko barem temeljnih značenja referencijalnih simbola problematične za legitimaciju bilo kojeg pa tako i nacionalnog državnog i društvenog sustava, ovi rezultati postaju iznimno bitni. S obzirom da je ovo, kako je jedan od članova povjerenstva i naglasio, neistraženo područje ne samo u nas nego i vani, kandidatkinja se

research (85 in-depth semi-structured interviews) into the nature of contemporary Croatian national identity, exploring the multidimensional meanings given to the national symbols by the Croatian citizens. The national identity was operationalized as composed of 27 groups of symbols chosen from the national “repertoire”. This allowed exploration of the dimensions of meanings given to the Croatian national symbols today by Croatian citizens: symbols which are recognized as national by the research subjects; categories of meanings ascribed to them; importance of the symbols in personal identification of subjects; estimates of their importance to citizens, other members of the national collective; estimates of their importance to the state; and commitments of the subjects to the symbols in personal and public space. This determined the multi-dimensional nature of national identity as seen by the subjects - the significance standard of the Croatian national identity, as a set of meanings composing that identity. This pointed to some overlaps and discrepancies, even “conflicts”, among the meanings given to those symbols.

As Trako Poljak starts from the idea that large discrepancies regarding the meaning and identification of these referential symbols are challenge to the legitimisation of any social system, including the national and state, these results are significant. As one of the commission members pointed out, this is largely unexplored area not only here but abroad, so the candidate had to deal with a very

(nastavak na str. 17)

(cont. on p. 17)

Armorial Patents of the Officers from the Sertić Family of Lika

(cont. from p. 10)

Austrian officer, lieutenant of the 2nd Ogulin Battalion of the Ogulin Infantry Border Regiment, died along with a corporal and 20 soldiers.² In the list of officers of the Ogulin Infantry Border Regiment of 1848, before their departure to Italy and Hungary, appear the names of Captains Juraj Sertić and Luka Sertić, as well as Pavao and Josip Sertić, an Austrian lieutenant 2nd class.³

After the liberation of Lika from the Ottomans at the end of 17th century, the Sertićs settled the liberated regions of **Lika**, **Krbava**, and **Kordun**; the land books of the Ogulin Regiment for **Stajnica** of 1780 list 14 home associations. During the 19th century, the Sertićs settled the region of **Banovina** extensively: **Sisak**, **Komarevo**, **Slovinci**, **Sunja**, **Timarci**, **Tišina**, and subsequently also **Budaševo**, **Novo Selo**, **Galdovo**, and **Topolovac**, and to a lesser extent in the surroundings of **Novska**.

The Sertićs are mainly from the surroundings of **Slunj**, and relatively most Sertićs in the last 100 years were born in **Sertić Poljana** near **Plitvice Lakes**, where almost every single inhabitant had that surname.

According to the 1930 census there were 140 members of the Sertić family in **Brinje**, 31 in **Brod**, 25 in **Udbina**, 22 in **Podlapača**, 15 in **Našice**, eight each in **Glina**, **Kostajnica** and **Vinkovci**, seven in **Gradiška**, six in **Virovitica**,

four in **Đakovo**, **Kutina** and **Novska**, three in **Slatina**, two in **Petrinja**, and one family each in **Miholjac**, **Valpovo**, **Vir**, **Vukovar** and **Županja**. In the early 20th century several Sertić families settled in **Slavonia**, **Podunavlje**, and **Banovina**, where they still live today.

Among well-known members of the family, from 1830 we know of Jurja Sertić, an imperial teacher in **Brinje** and in other places in the Military Frontier, and Jelena Sertić, a teacher in a girls' school. In the art field, there was Artur Sertić, who was born in **Podlapac** in 1898 as Marko Sertić and died in 1997 in **Saugatuck** in USA. As a painter he did various types of work, while he was most famous for his murals - The Church of the Most Holy Heart of Jesus in **Chicago**, several business towers in **Detroit**, the main office of the Croatian Fraternal Union in **Pittsburgh** - he preferred painting the church interiors. During a 1930 visit, he painted murals with Biblical topics in the church of St. George in **Podlapac** in **Udbina**.

1 Grb ličke časničke obitelji Sertić s originalne grbovnice nalazio se kod generalmajora austrijske vojske Karla Sertića iz Zagreba, a danas se nalazi kod Mladena Sertića iz Siska, koji je porijeklom iz Jezerana. | The coat of arms of the Sertić family came from the original 1882 armorial patent held by Major General of the Austrian Army Karlo Sertić from Zagreb, it is today held by Mladen Sertić from Sisak,

Grbovnice ličke časničke obitelji Sertić

(nastavak sa str. 10)

originating from Jezerane.

2 P. Kusan, 2010., 66.

3 P. Kusan, 2010., 112. Vidi i: Bojničić, 1899., 167., T. 121, Ljubović, 2007., 170.-171. i Kusan, 2010., 117. U glavnoj vojarni u Osijeku 18. svibnja 1849. ban Josip Jelačić je po naredbi Ratnog ministarstva GS.3. 481. od 23. travnja 1849. promaknuo je u satnika 2. klase Juraja Sertića iz Ogulinske pješačke graničarske pukovnije, a u popisu časnika Ogulinske pješačke graničarske pukovnije iz 1849. nalazi se ime Karla Sertića, regimentalnog ađutanta. U Ogulinskoj pješačkoj graničarskoj pukovniji služili su časnici Sertići: Georg, Josip, Karl, Karlo, Luka, Marko i Paul. | In the main garrison in Osijek, on 18 May 1849 Ban Josip Jelačić, after the order of the War Ministry GS.3.481 of 23 April 1849, promoted Juraj Sertić of Ogulin Infantry

Border Regiment to captain 2nd class; in the list of officers of the Regiment of 1849 there is also Karlo Sertić, the regimental adjutant. In the Ogulin Regiment also served Georg, Josip, Karl, Karlo, Luka, Marko, and Paul Sertić.

Izvori | Sources

Obiteljska ostavština potomaka časnika Karla Sertića, obitelji Sertić-Sorensen u SAD | Family heritage of descendants of Karl Sertić, the Sertić-Sorensen family, USA

Literatura | Literature

Paul Kusan (Pavle Kušan), *Kratka povijest Treće ogulinske graničarske regimente* (prevedeni pretisak s njemačkog jezika), SKD Prosvjeta, Zagreb, 2010.

Ivan Bojničić, *Der Adel Kroatien und Slavonien*, Nürnberg, Bauer u. Raspe, 1899.

Enver Ljubović, *Grbovnik Gacke, Krbave, Like, Senja i Vinodola*, Senjsko književno ognjište, Senj, 2007.

uhvatila u koštac s vrlo raznolikom literaturom o simbolima uopće, o mjestu nacionalnih simbola kao sastavnice nacionalnih identiteta te o definiranju hrvatskog nacionalnog identiteta iz „mikro-perspektive“ hrvatskih građana, čime je otvorila uputila na određene probleme u postojećoj literaturi i na neke od mogućnosti njihova prevazilaženja te ponudila cjelovitiju teorijsku podlogu i ukazala na nužnost budućih socioloških bavljenja ovom trijedom simbola, značenja i identiteta. ■

heterogeneous literature on symbols in general, on the place of national symbols as part of the national identity, and on defining the Croatian national identity from the “micro-perspective” of Croatian citizens. This pointed to some problems in the existing literature and to some possibilities for overcoming them, provided an integral theoretical background, and showed the need for future sociological focus on the triad of symbols, significance, and identity. ■

Novosti o zastavama svijeta Paragvaj

World Flag News Paraguay

Zastava Republike Paragvaj zanimljiva nam je jer je jedna od nekoliko koja koristi vodoravne pruge crven-bijeli-plavi (uz Nizozemsku, Luksemburg i naravno Hrvatsku), a jedina je nacionalna zastava danas koja na licu i naličju prikazuje sasvim različite prikaze. Bivši paragvajski predsjednik Federico Franco propisao je među svojim zadnjim ukazima prije odlaska s funkcije, a povodom proslave dvjetogodišnjice proglašenja Republike, novi izgled pojedinosti državne zastave. Prikazi državnog grba na licu zastave i pečata državne riznice na naličju grafički su pojednostavljeni, no zadržavaju sve elemente koje su imali i ranije. To je barem četvrta službena promjena dizajna paragvajske zastave u posljednjih stotinu godina, a namjera promjene je bila, uz pojednostavljenje i približavanje originalnim prikazima iz XIX. stoljeća.

Prve paragvajske crveno-bijelo-plave trobojnice koriste se od 1812., a grb i pečat uključeni su u njih formalno 1842. Detalji zastave propisivani su 1926. i 1957., a posljednja promjena bila je oko 1990. Osim promjena u izgledu grba i pečata uključivale su i promjene razmjera od 333:500 preko 1:2 i 3:5 na sadašnjih 11:20.

Izvor: Decreto n° 11400 por el cual se establece la reglamentación para el diseño y uso del pabellón de la República, de los escudos nacionales y del sello nacional, de acuerdo a la Resolución del Soberano Congreso General Extraordinario del 25 de noviembre de 1842, y se derogan los Decretos n° 26.506 de fecha 30 de abril de 1957 y n° 23.136 del 26 de febrero de 1926, Asunción, 15 de julio de 2013. Gaceta Oficial, N° 133, 17 de julio de 2013. http://www.gacetaoficial.gov.py/uploads/pdf/2013/2013-10-21/gaceta_73_BIEJJFHHBBIBKGFJGAJEIDAFKGAJEDIGBBFKHCBI.pdf

Gore: novi izgled zastave Paragvaja; lijevo: grb na licu; desno: pečat na naličju. Dolje lijevo: grb i pečat korišteni do 1980-ih, desno: 1990-ih.

Top: new design of Paraguay's flag; left: state arms on the obverse; right: seal on the reverse. Bottom left: arms and seal as used by the 1980s; right: in the 1990s.

The flag of the Republic of Paraguay interests us as one of the few red-white-blue horizontal national tricolours (besides the Netherlands, Luxemburg, and of course Croatia). It is the only current national flag displaying distinctively different designs on its obverse and reverse. In December 2012, anticipating the 2013 bicentenary of the proclamation of the republic, President Federico Franco proclaimed a new design for the state flag as one of his very last decrees before the end of his term. In it, the depictions of the state arms on the obverse and the treasury seal of the reverse are graphically simplified, while retaining all the previous elements of the flag. This is at least the fourth change in Paraguay's flag design in the past hundred years. Aside from simplification, the intent of this change was to make the flag more similar to the original designs of 18th century.

The first red-white-blue Paraguay tricolour was first raised in 1812 and the arms and seal were formally included in 1842. The flag's details were prescribed in 1926 and 1957 and the latest change was made around 1990. Aside from the change in the emblems, the proportions have been modified from 333:500, to 1:2, to 3:5, and to the current 11:20.

Čast nam je i zadovoljstvo obavijestiti Vas da je u tijeku organizacija znanstveno-stručnog skupa **Simbol, identitet i Domovinski rat**. Organizatori skupa su Odsjek za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatsko grboslovno i zastavoslovno društvo. Predavanja i aktivnosti odvijat će se **31. listopada 2014.** godine u prostorijama Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Pozivamo Vas da podržite naš projekt i aktivno se uključite. Bilo bi nam drago da budete jedan od predavača na skupu.

Ukoliko ste zainteresirani za sudjelovanje s izlaganjem, molimo Vas da popunite prijavnicu i dostavite na skup.unizg@gmail.com je najkasnije do **15. rujna 2014.**

Izuzetno bismo cijenili ako biste nam i prije toga roka javili svoju namjeru sudjelovanja na skupu, bilo s izlaganjem ili kao slušač. Bili bismo Vam i zahvalni ako biste ovaj poziv prosljedili drugima koji bi mogli biti zainteresirani.

Znanstveno-stručni skup
Simbol, identitet i Domovinski rat
Zagreb, 31. listopada 2014.

E-mail: skup.unizg@gmail.com

Znanstveno-stručni skup namijenjen je istraživačima semiologije i pitanja identiteta u vrijeme tijekom i nakon Domovinskog rata u svrhu razmjene rezultata istraživanja, propitivanja značaja simboličke dimenzije društvene zbilje u vrijeme Domovinskog rata i nematerijalne simboličke baštine koju iz tog vremena danas nasljeđujemo. Prezentacijom različitih aspekata pristupa istraživanju rata u trenutku stvaranja Republike Hrvatske i njezinih Oružanih snaga, želja je unaprijediti i omogućiti interdisciplinarni pristup temama suvremene povijesti i sociologije, ali i drugih znanstvenih područja.

Okvirne teme za izlaganja na skupu su:

- Heraldiki i veksilološki elementi hrvatskih oružanih formacija
- Uniformološki i faleristički elementi hrvatskih oružanih formacija
- Oznake pripadnosti hrvatskih oružanih formacija
- Numizmatički i filatelistički odrazi Domovinskog rata
- Prevladavajući motivi na hrvatskom ratnom znakovlju
- Umjetnost u Domovinskom ratu – plakati, poster, glazba, grafike, grafiti, arhitektura...

Tijekom skupa bit će upriličena i prigodna izložba militarija iz Domovinskog rata.

Za Organizacijski odbor:
dr. sc. Željko Heimer
Marin Sabolović
Goran Vuković
Mario Werhas
prof. dr. sc. Ozren Žunec

PRIJAVNICA

Znanstveno-stručni skup
Simbol, identitet i Domovinski rat
Zagreb, 31. listopada 2014.

Ime i prezime:
Ustanova:
E-mail:
Tema:
Sažetak (do 150 riječi):

Titula:
Adresa:

*It is our honour and pleasure to inform you of the organization of a scientific and professional symposium: **Symbol, Identity, and the Homeland War**. The symposium is organized by the Sociology Department of the Faculty of Philosophy of the University of Zagreb and the Croatian Heraldic and Vexillological Association. The lectures and activities will take place on **31 October 2014** at the Faculty of Philosophy of the University of Zagreb.*

We invite you to support our project and actively participate. We are looking forward to having you as a lecturer or participant at the symposium.

*If you are interested in presenting a paper, please fill in the Application Form and send it to skup.unizg@gmail.com no later than **15 September 2014**.*

We would very much appreciate it if you would let us know on your intention to participate even before to that date, with a paper or as a member of the audience. We would also be grateful if you would forward this invitation to others who might be interested.

The Scientific and Professional Symposium
Symbol, Identity, and the Homeland War
Zagreb, 31 October 2014

E-mail: skup.unizg@gmail.com

This scientific and professional symposium is intended for researchers of semiology and issues of identity during and after the Homeland War in Croatia. Its purpose is the exchange of research results examining of the meaning of the symbolic dimension of the social reality during the Homeland War, as well as the intangible symbolic heritage from the period which we have inherit today. By presenting various approaches to research into that war at the moment of establishment of the Republic of Croatia and its Armed Forces, we wish to advance and enable an interdisciplinary approach not only to the disciplines of contemporary history and sociology, but also to other scientific areas.

The framework topics for papers are:

- Heraldic and vexillological elements of Croatian armed units
- Uniformological and phaleristic elements of Croatian armed units
- Affiliation emblems of Croatian armed units
- Numismatic and philatelic reflections of the Homeland War
- Prevailing motifs in Croatian war insignia
- Art in the Homeland War - posters, music, graphic art, graffiti, architecture...

During the symposium, an exhibition of militaria from the Homeland War will be organized.

For the Organizing Committee
dr. sc. Željko Heimer
Marin Sabolović
Goran Vuković
Mario Werhas
prof. dr. sc. Ozren Žunec

APPLICATION FORM

The Scientific and Professional Symposium
Symbol, Identity, and the Homeland War
Zagreb, 31 October 2014

Name and surname:
Institution:
E-mail:
Title of presentation:
Summary (max. 150 words):

Title:
Address:

LEYKAM
international

**Velika akcija za čitatelje
časopisa Grb i zastava**

	POVIJEST	cijena	akcija
	Robert Matijašić: Povijest hrvatskih zemalja u kasnoj antici od Dioklecijana do Justinijana	258,-	70,-
	Robert Matijašić: Povijest hrvatskih zemalja u antici do cara Dioklecijana	258,-	70,-
	Banska Hrvatska i Vojna krajina od prosvijećenog apsolutizma do 1848. godine	198,-	60,-
	Istra i Rijeka u prvoj polovici 20.st. (1918. – 1947.)	198,-	60,-
	Hrvatska i Slavonija u ranome novom vijeku	198,-	50,-
	Hrvatsko-slavonska Vojna krajina u ranome novom vijeku	178,-	50,-
	Dalmacija, Dubrovnik i Istra u ranome novom vijeku	158,-	50,-
	Gradinska naselja. Gradine Istre u vremenu i prostoru	98,-	50,-
	Očevi i sinovi. Privredna elita Zagreba u drugoj polovici 19. st.	290,-	50,-
	Slaveni vojvode Ivana. Kolonizacija Slavena u Istri	160,-	50,-
	Hagiologija. Kultovi u kontekstu	230,-	50,-
	Margins of solitude. Eremitism in Central Europe between East and West	220,-	50,-
	Grb i zastava Republike Hrvatske + CD-Rom	350,-	75,-
	Grbovi i zastave grada Zagreba	350,-	75,-
	Hrvatski sabor	120,-	50,-
	Ozrcaljena povijest. Uvod u suvremenu povijest Europe i Europljana	298,-	75,-
	Zbornik Vrgorske krajine	200,-	60,-
	Plemstvo i otok. Pad i uspon Rapskoga plemstva	198,-	60,-
	La nobiltà e l'isola. Caduta e ascesa della nobiltà di Arbe	198,-	60,-
	The nobility and the island. The fall and rise of the Rab nobility	198,-	60,-

www.leykam-international.hr

Pogledajte i naša druga izdanja. Za sva pitanja kontaktirajte nas na info@leykam-international.hr

ili u našoj knjižari **Ilica 42, 10000 Zagreb**

Pretplatom na *Grb i zastava* ostvarujete 20% popusta na sva naša izdanja.

Pitajte i za prethodne brojeve GiZ!

www.leykam-international.hr

Check out our other issues. All inquiries at info@leykam-international.hr or in our bookstore in **Ilica 42, 10000 Zagreb**

Subscription to the *Grb i zastava* enables you 20% discount on all our issues.

Ask also for the previous numbers of GiZ!

**Dragan Damjanović:
Arhitekt Herman Bollé**

~~580 kn~~
480 kn

➤ 6. prosinca 2013. – Znanstveno-stručni skup *Semiologija obrambenoga Domovinskog rata*, suorganizacija HGZD i Sveučilišta u Zadru. Vidi str. 1. Knjižica sažetaka ⑤

➤ 11. ožujka 2014. – 20. tribina HGZD-a, u prostorijama Društva zagrebačke klasične gimnazije (DZKG), predavanje **Tijana Trako Poljak** *Hrvatska državna zastava iz perspektive hrvatskih građana – značenja, važnost i predanost*. ①

➤ 15. travnja 2014. – Predavanje **Ž. Heimer** *Zastave na RMS Titanic i RMS Carpathia*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci. ②

➤ 6. svibnja 2014. – Izborna godišnja skupština HGZD, DZKG. Vidi str. 7.

➤ 19. svibnja 2014. – Predstavljanje knjige **Sveina Mønneslanda** *National Symbols in Multinational States. The Case of Yugoslavia*, (vidi GiZ 14, str. 15) Hrvatski PEN i Veleposlanstvo Kraljevine Norveške. ④

➤ 23. svibnja 2014. – Otvorenje retrospektivne izložbe *Međunarodnog festivala umjetničkih zastavica*, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, Zagreb, 18. međunarodni ulični festivala *Cest is d' Best*. Vidi str. 1 i 12.

➤ 5. lipnja 2014. – sudjelovanje članova HGZD na okruglom stolu *Znakovi hrvatskog identiteta – o grbovima, heradlici i historiografiji* Festivala povijesti KlioFest 2014. u organizaciji Hrvatskog nacionalnog odbora za povijesne znanosti, Društva za hrvatsku povijesnicu, Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Hrvatskog državnog arhiva, Zajednice nakladnika i knjižara Hrvatske gospodarske komore i Udruge za zaštitu prava nakladnika ZANA. Moderator: Dubravka Peić Čaldarović i Tomislav Galović, sudionici: Mirjana Matijević Sokol, Stjepan Ćosić, Željko Heimer, Mario Jareb, Hrvoje Kekez, Tijana Trako Poljak ③

Najave:

13. – 17. kolovoza 2014. – 31. međunarodni kongres heraldičkih i genealoških znanosti, 31ICGHS, Oslo, Norveška, www.congress2014.no

31. listopada 2014. – Znanstveno-stručni skup *Simbol, identitet i Domovinski rat*, suorganizacija HGZD i Odsjeka za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilište u Zagrebu. Vidi str. 18.

31. kolovoza - 4. rujna 2015. - 26. međunarodni veksilološki kongres, 26 ICV, Sydney Flag Congress 2015, Australija, www.icv26.com.au

➤ 6 December 2013 – the scientific and professional symposium *Semiology of the Defensive Homeland War*, co-organized by HGZD and the University of Zadar. See p. 1, *Book of Abstracts* ⑤

➤ 11 March 2014 – 20th HGZD Tribune, at the Zagreb Classical Gymnasium Society (DZKG), lecture by **Tijana Trako Poljak**: The Croatian State Flag as perceived by Croatian Citizens: meanings, importance, and commitment. ①

➤ 15 April 2014 – Lecture by **Ž. Heimer**: Flags on the RMS Titanic and RMS Carpathia, Faculty of Maritime Studies, University of Rijeka. ②

➤ 6 May 2014 – Annual and Electoral HGZD Assembly, at DZKG. See p. 7.

➤ 19 May 2014 – Presentation of the book by **Svein Mønnesland**: *National Symbols in Multinational States. The Case of Yugoslavia*, (see GiZ 14, p. 15), the Croatian PEN and the Embassy of the Kingdom of Norway ④

➤ 23 May 2014 – Opening of the Retrospective Exhibition of the International Art Flag Festival, Home of the Croatian Association of Artists, Zagreb, 18th International Street Festival *Cest is d' Best*. See pp. 1 and 12.

➤ 5 June 2014 – HGZD members participate on the discussion panel *Signs of Croatian Identity – on Coats of Arms, Heraldry, and Historiography at the History Festival KlioFest 2014* by the Croatian National Board on History Sciences, Society of Croatian History, National and University Library, Croatian State Archives, Union of Publishers of the Croatian Economy Chamber, and the Association for Publisher Rights Protection. Moderators: Dubravka Peić Čaldarović and Tomislav Galović, Participants: Mirjana Matijević Sokol, Stjepan Ćosić, Željko Heimer, Mario Jareb, Hrvoje Kekez, and Tijana Trako Poljak ③

Announcements:

13 – 17 August 2014 – 31st International Congress of Heraldic and Genealogical Societies (31 ICGHS), Oslo, Norway, www.congress2014.no

31 October 2014 – Scientific and Professional Symposium *Symbol, Identity and the Homeland War*, jointly organized by HGZD and the Sociology Department, University of Zagreb Faculty of Philosophy. See p. 18.

31 August - 4 September 2015 – 26th International Congress of Vexillology (26 ICV), Sydney Flag Congress 2015, Australia, www.icv26.com.au

Photos: TTP, ŽH, PFRI